

**Agencia Națională pentru Reglementare în
Comunicații Electronice și Tehnologia
Informației**

RAPORT DE ACTIVITATE

2023

CUPRINS

1. Misiunea și obiectivele ANRCETI pentru anul 2023.....	4
2. Evenimente și activități cheie în anul 2023	5
2.1 Reducerea tarifelor pentru serviciile de roaming cu țările UE/SEE.....	5
2.2 Creșterea capacității de frecvență în banda 2100 MHz.....	6
2.3 Implementarea acordului privind reducerea tarifelor de roaming și apeluri internaționale între Republica Moldova și România.....	6
2.4 Evaluarea piețelor reglementate.....	7
2.5 Cooperare internațională.....	7
2.6 Fortificarea capacităților instituționale ale ANRCETI	8
3. Comunicații electronice	9
3.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicațiilor electronice	9
3.2 Dinamica pieței de comunicații electronice.....	9
3.2.1 Telefonie mobilă și fixă.....	10
3.2.2 Internet fix și mobil.....	11
3.2.3 Retransmisia programelor audiovizuale	13
3.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor electronice	13
3.3.1 Reglementarea activităților din domeniul comunicațiilor electronice	13
3.3.2 Reglementarea piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice	15
3.4 Resurse limitate.....	18
3.4.1 Alocarea spectrului radio în banda de frecvențe 2100 MHz.....	18
3.4.2 Licențierea utilizării canalelor/frecvențelor radio.....	19
3.4.4 Permisele tehnice pentru stațiile de radiocomunicații.....	20
3.4.5 Certificarea radioamatorilor	21
4. Comunicații poștale	22
4.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicații poștale.....	22
4.2 Date statistice privind evoluția pieței de comunicații poștale.....	22
4.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor poștale	23
4.3.1 Reglementarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de ÎS „Poșta Moldovei”	23
4.3.2 Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal.....	24
4.3.3 Reglementarea serviciilor de livrare transfrontalieră de colete	24
5. Monitorizare și control.....	26
5.1 Monitorizarea utilizării resurselor de numerotare.....	26
5.2 Monitorizarea evoluției portabilității numerelor de telefon	28
5.3 Asigurarea accesului pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice	29

5.4 Verificarea îndeplinirii obligațiilor impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice.....	31
5.5 Controlul respectării legislației și reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și poștale	33
5.6 Constatarea și examinarea contravențiilor.....	33
6. Asigurarea protecției drepturilor utilizatorilor finali.....	35
6.1 Examinarea și soluționarea petițiilor	35
6.2 Linia telefonică instituțională.....	37
6.3 Actualizarea aplicațiilor web	37
7. Comunicare și cooperare internațională.....	39
7.1 Transparența procesului decizional.....	39
7.2 Comunicarea cu mass-media	39
7.3 Cooperare internațională.....	39
8. Dezvoltarea și managementul resurselor umane	45
9. Prioritățile ANRCETI pentru anul 2024.....	47

1. MISIUNEA ȘI OBIECTIVELE ANRCETI PENTRU ANUL 2023

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) este autoritatea publică care reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice și poștale. Prin acțiunile sale, ANRCETI:

- asigură echilibrul de interese între participanții pe piața comunicațiilor electronice și poștale;
- asigură optimizarea continuă a utilizării resurselor limitate ale statului în domeniul comunicațiilor electronice: frecvențele radio și resursele de numerotare, conform programelor adoptate de Guvern;
- protejează și promovează interesele legitime ale utilizatorilor;
- asigură coordonarea internațională a aspectelor de reglementare tehnică și aplicare a standardelor internaționale în domeniu;
- promovează inovația în furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și poștale, încurajând investițiile în infrastructura de comunicații;
- asigură condiții nediscriminatorii, protejând principiile de concurență pentru desfășurarea de către agenții economici a activității în domeniile reglementate;
- asigură transparența și informarea privind dezvoltarea sectoarelor reglementate;
- contribuie la implementarea strategiilor de dezvoltare a sectoarelor menționate;
- supraveghează respectarea legislației în domeniile de competență;

Obiectivele cheie ale ANRCETI pentru anul 2023 au fost crearea cadrului de reglementare necesar pentru facilitarea procesului de reducere a tarifelor la roaming cu țările Uniunii Europene (UE); asigurarea redistribuirii blocurilor de frecvențe în banda 2100 MHz între operatorii de telefonie mobilă pentru o utilizare mai eficientă a frecvențelor radio; inițierea procedurii de aderare la BEREC (Biroul European al Regulatorilor Comunicațiilor Electronice) în calitate de membru observator; evaluarea în comun cu ANCOM (Agenția Națională de Reglementare în Comunicații Electronice a României) a rezultatelor implementării Acordului de Roaming între Republica Moldova (RM) și România. De asemenea ANRCETI a avut ca obiectiv revizuirea măsurilor de reglementare preventivă pe o serie de piețe în vederea menținerii sau retragerii obligațiilor impuse anterior furnizorilor desemnați cu putere semnificativă.

2. EVENIMENTE ȘI ACTIVITĂȚI CHEIE ÎN ANUL 2023

Anul 2023 a fost marcat de un șir de evenimente importante atât pentru domeniul comunicațiilor electronice în general, cât și pentru populația țării noastre.

2.1 REDUCEREA TARIFELOR PENTRU SERVICIILE DE ROAMING CU ȚĂRILE UE/SEE

Ținând cont de interesele cetățenilor RM, dar și de angajamentul ferm manifestat de țara noastră în vederea aderării la UE, cu efortul comun al autorităților naționale și europene, în anul 2023, a fost semnată Declarația voluntară privind reducerea tarifelor la serviciile de roaming între RM și țările UE/SEE (Spațiul Economic European).

ANRCETI a asigurat crearea cadrului de reglementare necesar pentru facilitarea semnării Declarației voluntare între operatorii de telefonie mobilă din RM și operatori din țările UE, asigurând punerea în aplicare a Regulamentului delegat (UE) 2021/654 prin stabilirea tarifelor maxime pentru serviciile de terminare în rețelele mobile și fixe din RM a apelurilor provenite de la numere din UE. ANRCETI cu suportul BEREC a mediat stabilirea plafoanelor de tarife cu amănuntul pentru serviciile de roaming, astfel ca începând cu 1 ianuarie 2024 cetățenii Republicii Moldova, dar și vizitatorii din 30 de țări europene (UE/SEE) să poată beneficia de tarife de roaming reduse semnificativ.

Aceste măsuri au fost implementate urmare a identificării a două soluții și etape de implementare a regimului de roaming facilitat cu UE:

- Etapa 1, rapidă, care prevede punerea în aplicare de către ANRCETI a Regulamentului delegat (UE) 2021/654 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și fixe a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (în continuare - Regulamentul delegat (UE) 2021/654).
- Etapa 2, integrarea în piața unică digitală, care rezidă din modificarea Acordului de asociere RM-UE, completat cu prevederi ce permit extinderea de către CE a tratamentului de piață internă, urmare a transunerii de către RM a „pachetului roaming” de reglementări europene.

Astfel, la 06 aprilie 2023, ANRCETI, prin Hotărârile nr.15-39/2023, a asigurat punerea în aplicare a Regulamentului delegat (UE)2021/654 prin stabilirea tarifelor maxime pentru serviciile de terminare în rețelele mobile și fixe din RM a apelurilor provenite de la numere din UE și SEE. Această reglementare a făcut posibilă acordarea de către operatorii europeni a unui tratament reciproc privind tarifele pentru terminarea apelurilor de la numere din RM, conform obligației acestora stabilită de art.1 alin.(4) lit. a) din Regulamentului delegat (UE) 2021/654. Drept urmare, la 31.05.2023 a fost semnat Declarația voluntară de reducere a tarifelor de roaming între operatorii europeni (Orange, Deutsche Telekom, Telefonica și Melita) și cei trei furnizori de servicii de telefonie mobilă din RM (Orange Moldova, Moldcell și Moldtelecom).

Prevederile cheie ale Declarației:

- a) negocierea de către părți și publicarea până la 01 octombrie 2023 a plafoanelor tarifare pentru serviciile cu amănuntul (pentru utilizatori) de roaming;
- b) efectuarea analizei, până la 15 noiembrie 2023, a necesității stabilirii unor plafoane tarifare pentru serviciile cu ridicata (între operatori) de roaming.

Astfel, în baza Declarației menționate, la 22 septembrie 2023, semnatarii au stabilit următoarele plafoane tarifare pentru servicii cu amănuntul:

Plafon tarifar (fără TVA)	1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2024	1 Ianuarie 2025 – 31 Decembrie 2025
Date (€/GB)	15.00	11.00
Apeluri efectuate (€/Min)	0.33	0.24
Apeluri primite (€/Min)	0.25	0.16

Urmare a acestor acțiuni, în luna decembrie furnizorii de servicii de comunicații electronice mobile din RM au lansat oferte avantajoase pentru serviciile de voce și date mobile în roaming în UE. Respectiv, utilizatorii serviciilor de comunicații electronice mobile, care călătoresc în oricare dintre cele 30 de țări din SEE, pot beneficia de tarife reduse semnificativ la serviciile de roaming în UE sau pot activa diverse opțiuni avantajoase.

2.2 CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE FRECVENȚĂ ÎN BANDA 2100 MHz

În baza programului de management a spectrului de frecvențe radio ANRCETI a organizat procesul de optimizare a blocurilor de frecvențe în banda 2100 MHz, asigurând valorificarea mai eficientă a spectrului radio în această bandă. Urmare a acestor acțiuni ANRCETI a pus la dispoziția furnizorilor de telefonie mobilă blocuri cu o capacitate majorată cu circa 30% și a acordat licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio în banda de frecvențe respectivă.

Licențele respective au fost acordate furnizorilor prin încredințare directă, pe o perioadă de 6 ani. Blocurile de frecvențe radio extinse vor permite operatorilor să îmbunătățească capacitatea de deservire a utilizatorilor pe această bandă. Frecvența 2100 MHz are o aplicabilitate largă și poate fi utilizată atât pentru tehnologia 3G, cât și pentru 4G, iar după migrarea utilizatorilor pe terminale (telefoane mobile) mai avansate, capacitatea eliberată din această bandă ar putea fi utilizată pentru 5G.

2.3 IMPLEMENTAREA ACORDULUI PRIVIND REDUCEREA TARIFELOR DE ROAMING ȘI APELURI INTERNAȚIONALE ÎNTRE RM ȘI ROMÂNIA

Guvernul RM și al României au semnat la 11 februarie 2022 Acordul de roaming care prevede reducerea ratelor de roaming între aceste două piețe cu intrarea în vigoare la 25 martie 2022 și este pus în aplicare de către furnizorii de servicii de comunicații electronice din ambele țări, cu sprijinul ANRCETI și ANCOM. Pentru evaluarea impactului măsurilor întreprinse în baza obiectivelor stabilite de Acord, regulatorii ambelor țări au colaborat pentru colectarea exhaustivă a datelor din ambele piețe, au armonizat metodologia de calcul a indicatorilor și au publicat raportul privind rezultatele implementării Acordului de roaming între RM și România. Raportul elaborat de cele două autorități arată, că traficul de Internet a înregistrat creșteri spectaculoase în anul 2022, de 20 de ori în cazul utilizatorilor din RM găzduiți în roaming în România, și respectiv de aproape 3 ori, în cazul utilizatorilor din România găzduiți în roaming în RM, confirmând impactul major pozitiv pentru utilizatorii din ambele țări.

Conform raportului, costul coșului mediu de consum în roaming în cele 2 state a scăzut cu aproape 70% în cazul utilizatorilor din Republica Moldova și cu 30% în cazul celor din România.

Profilul mediu/SIM în roaming 2022	Utilizatori din Republica Moldova găzduiți în roaming în România	Utilizatori din România găzduiți în roaming în Republica Moldova
Internet în roaming	408 MB (+760%)	289 MB (+111%)
Telefonie în roaming	7,5 minute apeluri primite (+42%)	9,6 minute apeluri primite (-8%)
	8,2 minute apeluri efectuate (+121%)	10,6 minute apeluri efectuate (-6%)
Durata roaming	6,7 zile	8,4 zile (+6%)

Cost mediu servicii (€+TVA)	1,6 € +TVA (-68%)	10,3 € +TVA (-30%)
Cartele SIM în roaming, (2022, unice)	473.000 (+130%)	158.000 (+27%)

Raportul integral privind evoluția serviciilor de roaming între RM și România în anul 2022 este disponibil pe pagina web a ANRCETI¹ și pagina web a ANCOM².

2.4 EVALUAREA PIEȚELOR REGLEMENTATE

Totodată, în vederea asigurării concurenței pe piața serviciilor de comunicații electronice, în anul de raport ANRCETI a revizuit măsurile de reglementare preventivă în vederea menținerii sau retragerii obligațiilor impuse anterior furnizorilor desemnați cu putere semnificativă pe următoarele piețe relevante:

- Piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie (Piața 1);
- Piața de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă (Piața 3);
- Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces local la puncte fixe (Piața 4);
- Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces central la puncte fixe pentru produse de larg consum (Piața 5);
- Piața de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă (Piața 7).

În virtutea atribuțiilor deținute, ANRCETI a realizat a 6-a iterație a analizei piețelor sus enumerate. Astfel, analiza detaliată a pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie (Piața 1) a evidențiat că respectiva piață nu mai este susceptibilă reglementării ex-ante.

Totodată, analiza Piețelor 3 și 7 a arătat că toți furnizorii de telefonie fixă și mobilă rămân să dețină putere semnificativă pe piețele relevante de terminare a apelurilor în rețele proprii de telefonie fixă și mobilă, fiind necesară menținerea obligațiilor ex-ante impuse față de aceștia.

Procesul de analiză a Piețelor 4 și 5 a dovedit necesitatea menținerii măsurilor de reglementare preventivă impuse anterior, însă cu revizuirea limitelor piețelor geografice subnaționale, în funcție de condițiile concurențiale locale.

2.5 COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Cooperarea internațională este extrem de importantă pentru domeniul comunicațiilor electronice și serviciilor poștale, dat fiind caracterul transfrontalier de funcționare al acestor sectoare, unde coordonarea standardelor și interoperabilității este indispensabilă pentru buna funcționare a acestor domenii. În cadrul platformei de cooperare a Parteneriatului Estic (PaE), ANRCETI a fost desemnată în calitate de președinte pentru anul 2024 al Grupului autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din cadrul Parteneriatului Estic (EaPeReg – Eastern Partnership Electronic Communications Regulators Network).

EaPeReg reunește autoritățile de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din cele 5 țări ale PaE și are misiunea de a asigura schimbul de informații și experiență între țările PaE și statele membre ale UE, armonizarea cadrului juridic național cu standardele UE și aplicarea celor mai bune practici europene de reglementare. Grupul EaPeReg a fost constituit în anul 2012 și activează cu suportul EU4Digital.

¹ <https://anrceti.md/files/doc/comunicat/070723/Raport%20comun%20-%202022-%20V%206%2007%202023%20ANRCETI%20-%20ANCOM%20publicat%2007%2007%202023.pdf>

² https://www.ancom.ro/roaming-si-apeluri-intre-romania-si-republica-moldova_6566

Ținând cont de aspirațiile Republicii Moldova de a deveni membru al UE și obiectivul de a face parte din Piața Digitală Unică (Single Digital Market), ANRCETI a inițiat procesul de aderare la BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications) în calitate de membru observator.

ANRCETI, în același timp, este membru observator al ERGP (European Regulators Group for Postal Services) în cadrul căreia participă în grupurile de lucru pe domeniul serviciilor poștale.

De asemenea, ANRCETI este membră a rețelei francofone a regulatorilor în comunicații electronice FRATEL (French-speaking telecommunications regulatory network) și colaborează cu ITU (International Telecommunications Union), EMERG - Euro-Mediterranean Regulators Group și alte platforme de cooperare internațională.

2.6 FORTIFICAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ALE ANRCETI

Întru fortificarea capacităților instituționale ale ANRCETI, conform Strategiei de reformă a administrației publice din RM pentru anii 2023-2030, precum și prevederile Acordului de Asociere RM-UE, care stipulează armonizarea treptată a legislației naționale cu legislația UE, a fost aprobată Legea nr. 207/2023 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice și sincronizarea termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio).

Prin această lege au fost operate modificări la Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 (Legea nr. 241/2007), la Legea fondului de susținere a populației nr. 827/2000, precum și a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Legea nr. 160/2011).

Aprobarea legii nr.207/2023 a avut drept scop fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (ANRCETI) prin transferul către aceasta de la organul central de specialitate (MDED) a atribuțiilor de gestionare tehnică a spectrului de frecvențe radio, precum și fuziunea acesteia prin absorbția Instituției Publice „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” (SNMFR). Această reformă va permite optimizarea proceselor și implementarea mai facilă a practicilor europene pe domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova.

Necesitatea elaborării proiectului de lege a fost întemeiată pe bunele practici ale statelor UE. În prezent, în 23 din cele 27 state europene, gestionarea tehnică a spectrului de frecvențe radio este efectuată de către autoritățile care reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice.

3. COMUNICAȚII ELECTRONICE

3.1. AUTORIZAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

Autorizarea generală reprezintă regimul juridic care conferă întreprinzătorilor înregistrați în RM, în baza notificărilor depuse la ANRCETI, dreptul de a furniza rețele publice și/sau servicii de comunicații electronice destinate publicului, pe un termen nelimitat.

Procedura de autorizare, precum și condițiile de furnizare a rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice este stabilită în Legea nr. 241/2007, Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160 din 22.07.2011, Regulamentul privind regimul autorizării generale în domeniul comunicațiilor electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație (HCA) al ANRCETI nr. 54/2017.

Pe parcursul anului 2023, ANRCETI a examinat 48 de notificări parvenite din partea persoanelor fizice și juridice, toate fiind procesate prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat de Gestionare și Eliberare a Actelor permissive (SIA GEAP).

Din numărul total al notificărilor depuse: 12 persoane au manifestat intenția de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice, fiind înscrși în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, 14 furnizori au notificat adițional despre modificarea datelor cuprinse în notificare și/sau în fișa de descriere abstractă a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice anterior depuse, 22 de furnizori au solicitat sistarea furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice, în rezultatul radierii din Registrul de Stat al persoanelor juridice, aceștia fiind radiați și din Registrul public al furnizorilor de comunicații electronice.

Din cei 12 furnizori noi intrați pe piața de comunicații electronice-10 au optat pentru furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, iar 2 au notificat furnizarea doar a serviciilor de comunicații electronice.

Astfel, la finele lunii decembrie 2023, în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice erau înregistrați 343 de furnizori, cu 11 furnizori mai puțini față de finele anului precedent.

Tabelul nr. 1. Numărul de furnizori înscrși în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, în perioada 2019-2023.

Perioada	2019	2020	2021	2022	2023
Furnizori înregistrați	18	26	17	9	12
Furnizori de rețele și servicii	14	16	7	6	10
Furnizori de rețele	1	2	-	-	-
Furnizori de servicii	3	8	10	3	2
Total Furnizori	439	373	365	354	343

3.2 DINAMICA PIEȚEI DE COMUNICAȚII ELECTRONICE

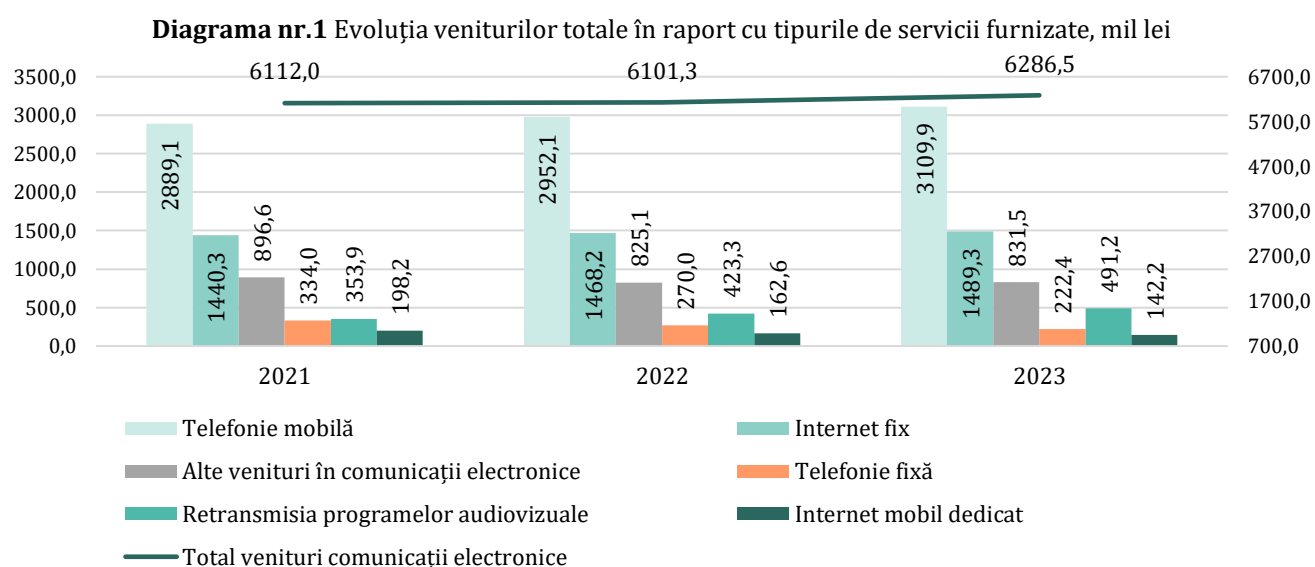
În conformitate cu HCA al ANRCETI nr. 33 din 17.11.2011, toți furnizorii autorizați care operează rețele fixe, mobile și audiovizuale, sunt obligați să transmită ANRCETI, trimestrial, informația statistică, conform formularelor "CE-2. Rețele și servicii fixe", "CE-3. Rețele și servicii mobile" și "CE-4. Rețele și servicii audiovizuale", în termen de 45 de zile de la încheierea perioadei de raportare.

Analizând datele statistice raportate de furnizorii de comunicații electronice se evidențiază tendința de dezvoltare atât la nivelul sectorului de comunicații electronice, cât și pentru fiecare categorie de servicii de comunicații electronice în parte.

La nivel național din punct de vedere al dinamicii competitive și al eficienței induse de serviciile de Internet mobil și fix, telefonie mobilă și fixă, TV prin cablu, conform indicatorilor cheie se reliefează următoarele evoluții:

Veniturile totale obținute în anul 2023 din furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice au crescut cu 2,6%, ajungând la 6,3 mlrd. lei.

Veniturile obținute din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă au deținut cea mai mare pondere de 49,5% (3109,85 mil. lei) din totalul veniturilor, atestându-se o creștere de 5,3% față de anul precedent, în timp ce veniturile realizate din vânzarea serviciilor de Internet fix a generat 23,7% (1489,3 mil. lei) din total, în creștere cu circa 1,4%, iar cele obținute din vânzarea serviciilor de Internet mobil dedicat au constituit 2,3% (142,21 mil. lei), în scădere cu 12,5% față de perioada precedentă. Vânzările serviciilor de retransmisie a programelor TV au avut o pondere de 7,8% (491,2 mil. lei), în creștere cu 16%, iar cele din telefonia fixă au constituit 3,5% (222,4 mil. lei), în scădere cu 17,6%. Veniturile obținute din alte activități din domeniul comunicațiilor electronice au însumat 13,2% (831,5 mil. lei), în creștere cu 0,8% (Diagrama nr.1).

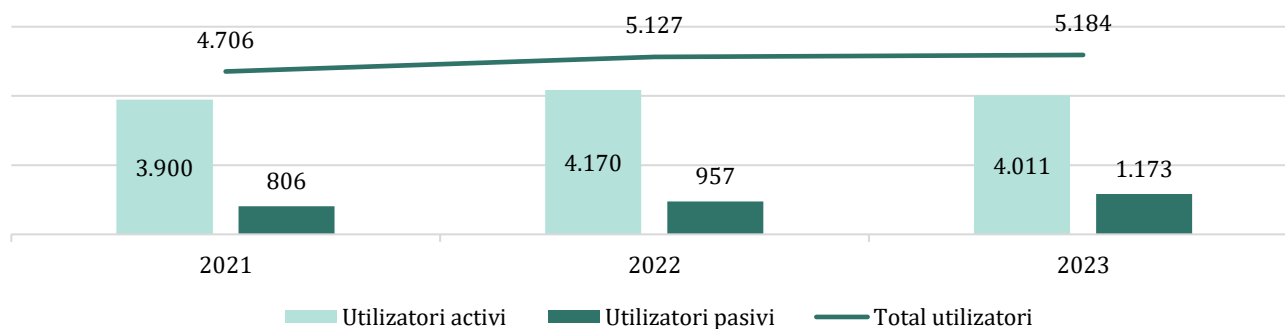
Cel mai mare venit mediu lunar per abonat (ARPU) a fost înregistrat pe piața serviciilor de Internet fix în bandă largă - de 151,9 lei, în scădere cu 3,2%, față de anul 2022, pe piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat - de 99,6 lei, mai mic cu 1,9%, pe piața serviciilor de telefonie mobilă - de 63,1 lei, în creștere cu 5,5%. Valoarea acestui indicator pe piața serviciilor TV contra plată a constituit 46,9 lei, în creștere cu 26,1%, iar pe cea a serviciilor de telefonie fixă a fost de 15,6 lei, mai mic cu 7,7%.

În funcție de veniturile obținute din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, cota de piață pentru primii trei furnizori a fost: SA „Orange Moldova” - 35,4%, SA „Moldtelecom” - 26,2% și SA „Moldcell” - 15,6%. Respectiv ceilalți furnizori dețin o cotă de piață de 22,8% din totalul de venituri.

3.2.1 TELEFONIE MOBILĂ ȘI FIXĂ

Telefonia mobilă

La nivel național, numărul total de utilizatori/cartele SIM (activi și pasivi) de telefonie mobilă a înregistrat o creștere de 1,1% și a constituit circa 5,2 mil. de utilizatori, respectiv numărul de cartele SIM active, a înregistrat o scădere de 3,8%, față de anul 2022, și a însumat puțin peste 4 mil. de utilizatori (Diagrama nr.2).

Diagrama nr. 2 Evoluția numărului total de utilizatori/cartele SIM (activi și pasivi) de telefonie mobilă, mii

Traficul de voce efectuat prin rețelele mobile s-a micșorat cu 3,5%, față de anul precedent, iar traficul SMS s-a diminuat cu 3,8%, pe fondul intensificării utilizării aplicațiilor de mesagerie instant și rețelelor sociale. Per ansamblu, traficul de voce mediu lunar per utilizator (MoU) a fost de 3 ore și 56 minute/lună, respectiv de 15 SMS-uri/lună.

Cea mai mare cotă pe piața de telefonie mobilă, în funcție de numărul total de utilizatori este deținută, ca și în perioadele precedente, de către SA „Orange Moldova”-50%, respectiv, SA „Moldcell” cu o cotă de 34% și SA„Moldtelecom” - 16%.

Telefonia fixă

Piața serviciilor de telefonie fixă continuă trendul descendent obișnuit. Astfel, numărul de abonați a scăzut cu 10,9%, comparativ cu anul trecut și a constituit 847,4 mii.

Tendința descendentă s-a menținut și în ceea ce privește evoluția traficului de voce, înregistrându-se o scădere de 18,6%, față de anul 2022, ajungând la valoarea de 635,8 mln. de minute. Traficul de telefonie fixă mediu lunar per abonat (MoU) a alcătuit 81 de minute (1 oră și 21 minute), în scădere cu 16,2% față de 2022.

În funcție de numărul de abonați la serviciile de telefonie fixă, SA „Moldtelecom” a pierdut 1,2 p.p. pe piața respectivă, ajungând la cota de 88%, în favoarea furnizorilor alternativi a căror cotă de piață s-a majorat cu 1,2 p.p. și a constituit 12%.

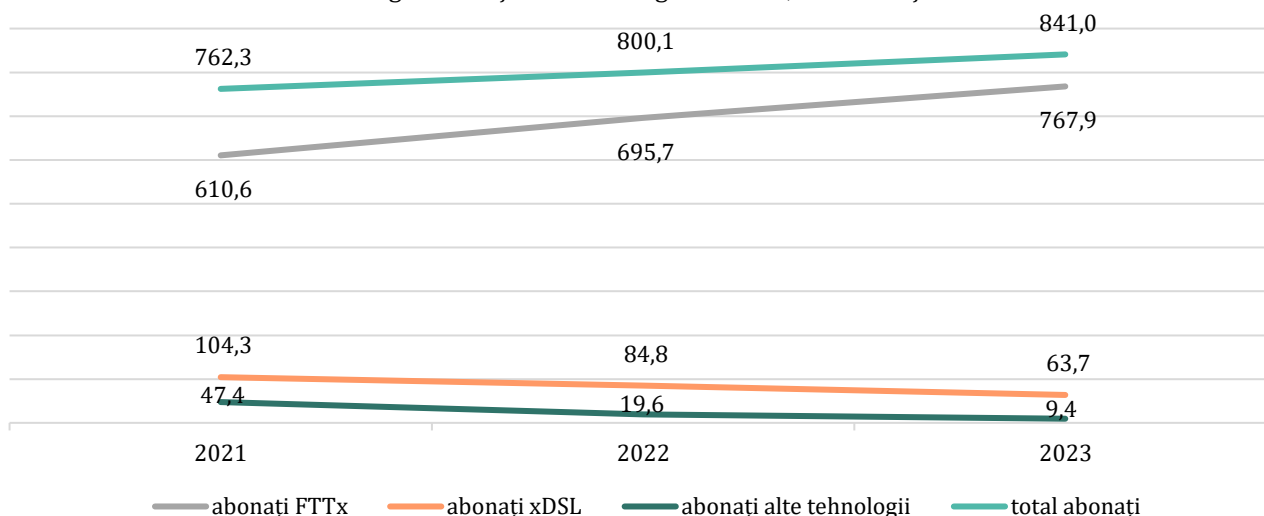
3.2.2 INTERNET FIX ȘI MOBIL

Internet fix

La sfârșitul anului 2023, numărul de abonați la Internet fix a atins valoarea de 841,0 mii, fiind în creștere cu circa 41 mii (5,1%), față de finele anului 2022.

Din totalul abonaților la Internet fix, 91,3% sunt conectați prin intermediul tehnologiei FTTx, respectiv 7,6% - prin xDSL și 1,1% - pe baza altor tehnologii (Diagrama nr.3).

Diagrama nr.3 Evoluția numărului abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă în funcție de tehnologia de acces, mii abonați

51,8% din numărul total de abonați optează pentru conexiuni de peste 100 Mbps, 36,3% - utilizează Internet fix cu viteze cuprinse între 30-100 Mbps, 10,9% folosesc conexiuni cuprinse între 10-30 Mbps. Cei care au utilizat conexiuni cu viteze până la 10 Mbps au alcătuit 1%. Numărul solicitanților care au ales serviciile de Internet fix cu viteze de peste 100 Mbps, a crescut cu 29,8%, comparativ cu anul 2022, și a alcătuit circa 435,6 mii, numărul celor care preferă viteze cuprinse între 30-100 Mbps a scăzut cu 13% și a constituit puțin peste 305 mii.

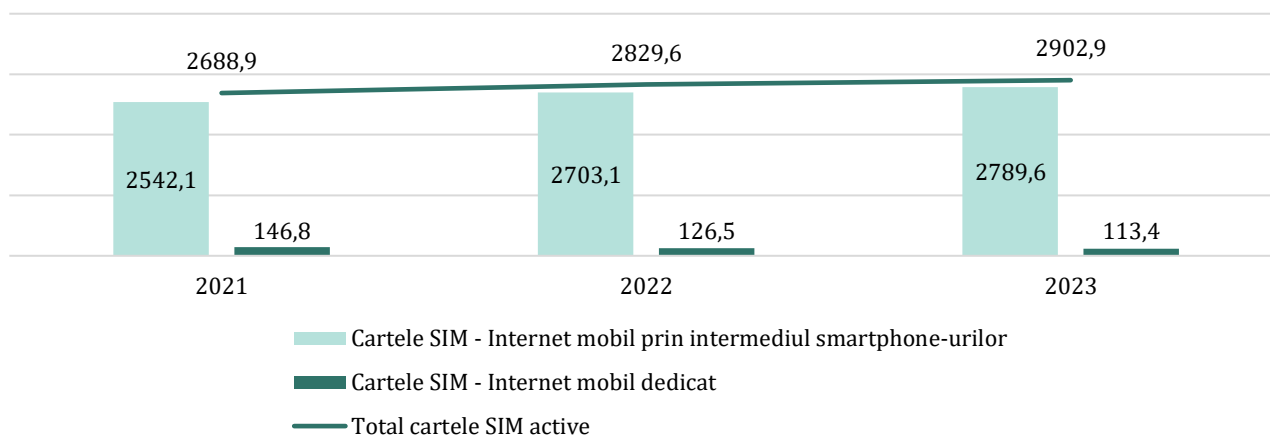
În funcție de numărul de abonați la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă, SA „Moldtelecom” a pierdut, comparativ cu anul 2022, 1,5 p.p. pe piața respectivă, având o cotă de 52,3%, urmat de SRL „Starnet Soluții” care deține o cotă de 22,2% (-0,2 p.p.), SA „Orange Moldova” a atins o cotă de 12% (+1,9 p.p.), iar ceilalți furnizori au deținut o cotă de piață de 13,5% (- 0,2 p.p.).

Internet mobil

Numărul cartelelor SIM active deținute de către utilizatorii care au accesat servicii de Internet mobil a crescut cu circa 73,4 mii (+ 2,6%), față de anul 2022, ajungând la 2,9 mil. cartele. Totodată, din numărul total de cartele SIM active, 79,3% reprezintă numărul cartelelor deținute de utilizatorii care au accesat Internetul mobil prin intermediul rețelelor 4G, în creștere, față de anul precedent, cu circa 81,3 mii cartele sau 3,7%.

În anul 2023 numărul cartelelor SIM active deținute de utilizatori care au accesat Internetul mobil prin intermediul smartphone-urilor s-a majorat cu circa 86,6 mii cartele sau 3,2 % față de anul precedent, totodată, numărul cartelelor SIM active deținute de utilizatorii de servicii de acces la Internet mobil dedicat a înregistrat diminuare de circa 13,2 mii cartele (Diagrama nr.4).

Diagrama nr.4 Evoluția numărului de cartele SIM active deținute de utilizatorii care au utilizat Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor și Internet mobil dedicat, mii

Traficul mediu lunar (AUPU) de Internet mobil consumat prin intermediul smartphone-ului a crescut cu 31,7% și a ajuns la 8,3 GB per utilizator/lună, iar un utilizator care a accesat Internet mobil dedicat a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de 37,4 GB per utilizator/lună, în creștere cu 3,0%, față de anul 2022.

Conform situației la finele anului 2023, cota de piață deținută de SA „Orange Moldova” pe piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de numărul de utilizatori activi, a fost de 49,1%, SA „Moldtelecom” deține o cotă de 31,4%, iar SA „Moldcell” – de 19,5%.

La finalul anului 2023, numărul de utilizatori care au beneficiat de serviciile M2M, a înregistrat o creștere de 35,9%, față de anul precedent, și a acumulat circa 127,7 mii de utilizatori, respectiv venitul obținut din furnizarea serviciilor M2M s-a majorat cu 8,3% și a constituit puțin peste 19 mil. lei.

3.2.3 RETRANSMISIA PROGRAMELOR AUDIOVIZUALE

Numărul total al abonaților la serviciile de retransmisie a programelor TV contra plată a constituit circa 666,7 mii, dintre care 520,1 mii reprezintă abonații conectați prin tehnologia IPTV, având o pondere de 78% și circa 146,6 mii constituie abonații conectați prin cablu coaxial, cu o pondere de 22%.

Totodată, din numărul total de abonați ai serviciilor de retransmisie TV contra plată, 655,6 mii sau 98,3 % sunt utilizatori cu acces la conținut TV în format digital și 11,1 mii sau 1,7 % de abonați recepționează exclusiv semnal TV în format analogic.

Respectiv, din numărul de abonați care recepționează semnalul TV în format digital (655,6 mii), numărul abonaților pe baza tehnologiei IPTV constituie 520,1 mii, iar al celor care recepționează semnalul TV în același format pe baza tehnologiei DVB-C constituie 135,5 mii abonați.

3.3 DEZVOLTAREA CADRULUI DE REGLEMENTARE A COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

3.3.1 REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR DIN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

În scopul exercitării atribuțiilor prevăzute de Legea nr. 241/2007, ANRCETI elaborează și aprobă reglementări, conform politicilor publice de dezvoltare a comunicațiilor electronice. Prin reglementările sale, ANRCETI promovează concurența pe piața rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice accesibile publicului,

contribuie la dezvoltarea domeniului comunicațiilor electronice și asigură drepturile și interesele legitime ale utilizatorilor finali ai acestor servicii.

În acest sens, pe parcursul anului 2023, ANRCETI a elaborat și aprobat următoarele acte normative:

1. HCA al ANRCETI nr. 05/2023 pentru modificarea HCA nr. 54/2017 cu privire la regimul de autorizare generală și licențiere în domeniul comunicațiilor electronice.

- Scop - facilitarea persoanelor fizice și juridice în procesul de notificare/solicitare/sistare a activității, prin intermediul ghișeului unic prevăzut de Legea nr. 161/2011.

2. HCA nr. 06/2023 pentru modificarea HCA nr. 126/2009 cu privire la stabilirea categoriilor de frecvențe radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic.

- Scop - armonizarea legislației naționale la legislația Uniunii Europene, în special la Recomandările ERC și Deciziile ECC/DEC privind utilizarea spectrului de frecvențe radio, care se referă la utilizarea dispozitivelor cu rază mică de acțiune (SRD), cu respectarea condițiilor armonizate de utilizare.

3. HCA nr. 09/2023 pentru modificarea Regulamentului cu privire la gestionarea domeniului de nivel superior.md aprobat prin HCA nr. 42/2020.

- Scop - includerea prevederilor ce țin de relațiile dintre Registratorul Național și Dealeri, pentru eliminarea situațiilor de conflict sau a litigiilor între aceștia.

4. HCA nr. 48/2023 privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz.

- Scop - implementarea Hotărârii Guvernului nr. 987/2020, asigurând cadru de reglementare pentru dezvoltarea serviciilor de comunicații prin satelit geostaționar/nongeostaționar, destinate transmisiilor de date.

5. HCA nr. 49/2023 privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 17,3-20,2 GHz și 27,5-30,0 GHz.

- Scop - implementarea Hotărârii Guvernului nr. 987/2020, asigurând cadrul de reglementare pentru dezvoltarea serviciilor de comunicații prin satelit geostaționar/nongeostaționar, destinate transmisiilor de date.

6. HCA nr. 51/2023 privind instituirea serviciilor publice în domeniile comunicațiilor electronice și poștale și aprobarea Regulamentului privind organizarea și prestarea de către ANRCETI a serviciilor publice în domeniile comunicațiilor electronice și comunicațiilor poștale.

- Scop - crearea cadrului normativ privind prestarea serviciilor publice de către ANRCETI, asigurând accesibilitatea, calitatea serviciilor și eficiența prestării acestora, cu realizarea unui echilibru între satisfacerea intereselor beneficiarilor de servicii publice și a interesului public.

7. HCA nr. 53/2023 privind limitarea numărului de licențe pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în banda de frecvențe [174-230 MHz].

- Scop - asigurarea respectării prevederilor art. 26 alin. (15) - (17) și (31) din Legea nr. 241/2007, implementarea Hotărârii Guvernului nr. 878/2022 cu privire la stabilirea resurselor spectrului de frecvențe radio destinat pentru implementarea radiodifuziunii terestre digitale sonore și a serviciilor multimedia asociate.

8. HCA nr. 54/2023 privind aprobarea Condițiilor speciale de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe [174-230 MHz] în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistemul digital terestru de radiodifuziune (T-DAB+), multiplexelor naționale: DAB+ A; DAB+ B.

- Scop - asigurarea cu reglementările necesare în vederea implementării și dezvoltării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistemul digital terestru de radiodifuziune, a multiplexelor naționale, după caz, regionale de radiodifuziune.

9. HCA nr. 63/2023 privind modificarea HCA nr. 58/2010 pentru aprobarea Procedurii de administrare și gestionare a resurselor de numerotare.

- Scop - implementarea Ordinului Ministrului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova nr. 5/2023, prin care a fost expus în redacție nouă Planul Național de Numerotare, conform căruia au fost deschise spre atribuire resurse de numerotare din șirul "4" destinate serviciilor M2M și IoT.

10. HCA nr. 64/2023 privind modificarea HCA nr. 38/2008 cu privire la aprobarea Condițiilor generale de licență pentru utilizarea resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor publice de comunicații electronice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului.

- Scop - oferirea posibilităților și drepturilor furnizorilor de servicii de comunicații electronice de a furniza comunicații M2M pe piața globală a acestor servicii.

11. HCA nr. 65/2023 privind modificarea Anexei la HCA nr. 59/2010 cu privire la stabilirea tarifelor pentru resursele de numerotare.

- Scop - implementarea Ordinului Ministrului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova nr. 5/2023.

12. HCA nr. 77/2023 privind limitarea numărului de licențe pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în banda de frecvențe [2100 MHz] în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare terestre.

- Scop - promovarea unei gestionări eficiente a resurselor de spectru radio care să asigure, în special, disponibilitatea unui spectru de frecvențe suficient pentru dezvoltarea continuă a rețelelor și a serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre în bandă largă, implementarea tehnologiilor și serviciilor de generație nouă, precum și asigurarea continuității serviciilor de comunicații electronice mobile celulare terestre accesibile publicului în banda de frecvențe 2100 MHz.

13. HCA nr. 78/2023 pentru aprobarea condițiilor speciale-tip de licență pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio în banda de frecvențe 2100 MHz în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice mobile celulare terestre.

- Scop - implementarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020.

3.3.2 REGLEMENTAREA PIETELOR RELEVANTE DIN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

În conformitate cu prevederile Legii nr. 241/2007, ANRCETI identifică piețele relevante și efectuează analize de piață în scopul determinării, dacă piețele respective sunt suficient de competitive și necesită impunerea, menținerea, modificarea ori retragerea obligațiilor speciale preventive puse în sarcina furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe.

Identificarea piețelor și analiza acestora se efectuează în temeiul Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de

comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe, aprobat prin HCA nr. 55/2008. Lista piețelor relevante (cinci piețe cu ridicata) este definită prin HCA nr. 85/2009, cu modificările ulterioare.

În perioada de referință, ANRCETI a efectuat în iterația a VI-a analiza următoarelor piețe relevante:

- 1) Piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie;
- 2) Piața de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă;
- 3) Piața de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă;
- 4) Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces local la puncte fixe;
- 5) Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces central la puncte fixe pentru produse de larg consum.

3.3.2.1 PIAȚA ACCESULUI UTILIZATORILOR FINALI, PERSOANE FIZICE ȘI JURIDICE, LA UN POST FIX DIN REȚEAUA PUBLICĂ DE TELEFONIE (PIAȚA 1)

În rezultatul efectuării analizei privind identificarea Pieței 1, ANRCETI a exclus din definiția pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie, serviciile de acces la puncte fixe furnizate de SA „Moldtelecom” prin intermediul rețelei CDMA2000 1x. Această decizie a fost luată în urma demarării, de către SA „Moldtelecom” a procesului de migrare a tuturor abonaților de telefonie fixă furnizată prin intermediul rețelei mobile CDMA către alte tehnologii și deconectarea graduală a acestei rețele din cauza uzării irecuperabile a echipamentului radio. Limitele geografice ale pieței în cauză au fost determinate drept teritoriul național.

Testul celor trei criterii a demonstrat că această piață nu este susceptibilă reglementării preventive, fiind caracterizată de existența tendinței către o concurență efectivă:

- efectul de substituție a serviciilor de telefonie fixă cu serviciile de telefonie mobilă;
- creșterea atât a dezvoltării serviciilor OTT, cât și a cererii pentru aceste servicii.

ANRCETI consideră că factorii menționați creează suficientă presiune concurențială asupra serviciilor de telefonie fixă, tendința respectivă urmând să se accentueze și în continuare. Prin urmare, testul celor trei criterii pe piața analizată a eșuat, astfel ANRCETI a decis că piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie nu mai este susceptibilă reglementării *ex-ante*.

Urmare a acestor constatări, ANRCETI, prin HCA nr. 14/2023, a retras, începând cu 01.07.2023, obligațiile speciale preventive, impuse anterior în sarcina SA „Moldtelecom” urmare a determinării puterii sale semnificative pe piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie (HCA nr. 12/2012).

Totodată, piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie a fost exclusă din lista piețelor relevante de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, aprobate prin HCA nr. 85/2009.

3.3.2.2 PIAȚA DE TERMINARE A APELURILOR VOCE ÎN REȚELELE PROPRII DE TELEFONIE FIXĂ (PIAȚA 3) ȘI PIAȚA DE TERMINARE A APELURILOR VOCE ÎN REȚELELE PROPRII DE TELEFONIE MOBILĂ (PIAȚA 7)

În urma analizelor Piețelor 3 și 7, concluziile ANRCETI privind definiția acestora nu diferă de cele anterioare în ceea ce privește limitele piețelor, iar limitele geografice ale acestor piețe au fost determinate drept teritoriul național.

Testul celor trei criterii a demonstrat că piețele respective sunt în continuare susceptibile reglementării preventive. Totodată, s-a constatat că toți furnizorii de telefonie fixă și mobilă au putere semnificativă pe piețele de terminare a apelurilor în rețelele proprii de telefonie fixă și, respectiv, în rețelele proprii de telefonie mobilă, însă puterea de influențare a piețelor din aval este diferită. Respectiv, toți furnizorii de telefonie fixă au fost desemnați (prin HCA nr.

15 – 36/2023), drept furnizori cu putere semnificativă pe Piața 3, iar furnizorii de telefonie mobilă au fost desemnați (prin HCA nr. 37-39/2023) drept furnizori cu putere semnificativă pe Piața 7.

În cadrul etapelor precedente (1-5) de analiză a Piețelor 3 și 7, desfășurate în anii 2010-2020, ANRCETI a supus reglementării sale doar terminarea apelurilor cu origine națională. La aceste etape ANRCETI găsisese că supunerea serviciilor de terminare a apelurilor naționale reglementării era o măsură suficientă pentru reducerea barierelor concurențiale care se formează de la capacitatea furnizorilor concurenți pe o piață cu amănuntul să paseze activității cu amănuntul a concurenților acele costuri care nu sunt direct legate de furnizarea serviciului de interconectare.

La 11 februarie 2022, Guvernele Republicii Moldova și României au semnat Acordul privind reducerea tarifelor de furnizare a serviciilor de roaming internațional și a celor de apeluri internaționale între cele două state (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 103/2022). Implementarea prevederilor Acordului presupunea necesitatea acordării tratamentului național pentru serviciile de terminare a apelurilor provenite de la numere din România. În acest sens, ANRCETI, prin HCA nr. 8-31/2022 a decis să supună reglementării o parte din serviciile de terminare națională a apelurilor cu proveniență din statele cu care RM are un acord, care ar presupune acordarea tratamentului tarifar în conformitate cu prevederile Regulamentului Delegat nr. 654/2021 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului, prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (Regulamentul Delegat (UE) 2021/654).

Astfel, ANRCETI a decis să impună ajustarea tarifelor maxime pentru serviciul de terminare în rețele fixe și mobile a apelurilor cu origine națională la nivelul costului LRIC pur pe care se bazează tarifele maxime stabilite prin Regulamentul Delegat (UE) 2021/654, precum și să impună același tratament tarifar pentru apelurile provenite de la numerele unui stat cu care RM are un astfel de acord.

La 22 iunie 2022, Președintele RM a adresat o scrisoare Președintelui CE, în care a fost exprimat interesul RM pentru încheierea unui acord de roaming între RM și UE prin care să fie asigurată reducerea în final a tarifelor cu amănuntul.

În Raportul final SWD (2023) 32/2023 al CE, privind opinia Comisiei referitoare la solicitarea RM pentru statutul de membru al UE, Comisia a menționat (Capitolul 10: Transformare digitală și media) adresarea interesului RM de a adera la spațiul „Roam Like At Home” al UE și că această aderare necesită implementarea de către RM a Regulamentului UE privind roaming-ul și a legislației pertinente, precum și să cadă de acord asupra deschiderii mai mari a pieței sale. Regulamentul UE privind roaming-ul este cu aplicare pentru spațiul UE/SEE.

Astfel, ținând cont de evoluțiile respective și în vederea creării condițiilor necesare pentru reducerea tarifelor de roaming cu UE, ANRCETI a luat măsuri speciale preventive de reglementare a apelurilor provenite de la numere din UE și SEE, pentru a le acorda tratamentul similar apelurilor naționale terminate în rețeaua proprie fixă sau mobilă, conform Regulamentului delegat (UE) 2021/654.

Prin urmare, ANRCETI a menținut obligațiile deja stabilite asupra furnizorilor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare cu ridicata a apelurilor voce în rețeaua proprie de telefonie fixă și mobilă, completându-le cu următoarele:

- obligația de furnizare a serviciilor de terminare a apelurilor provenite de la numere din planurile de numerotare ale statelor membre ale UE/SEE;
- obligația de a orienta la cost prețurile maxime pentru serviciile de terminare a apelurilor provenite de la numere ale statelor membre ale UE și SEE, prin alinierea la plafoanele tarifare prevăzute de articolele 4 și 5 ale Regulamentului delegat (UE) 2021/654.

Totodată ANRCETI a pus în sarcina furnizorilor alternativi de telefonie fixă noi intrați pe piață obligațiile speciale preventive.

3.3.2.3 PIAȚA DE FURNIZARE CU RIDICATA DE SERVICII DE ACCES LOCAL LA PUNCTE FIXE (PIAȚA 4) ȘI PIAȚA DE FURNIZARE CU RIDICATA DE SERVICII DE ACCES CENTRAL LA PUNCTE FIXE PENTRU PRODUSE DE LARG CONSUM (PIAȚA 5)

Urmare a efectuării analizelor privind identificarea Pieței 4 și 5, concluziile ANRCETI privind definirea acestor piețe nu diferă de cele anterioare în ceea ce privește limitele piețelor.

Pe partea dimensiunii geografice, în funcție de condițiile concurențiale locale:

1) Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces local la puncte fixe este caracterizată de existența a două piețe geografice subnaționale, aflate în limitele teritoriului aflat sub controlul autorităților constituționale:

- Piața geografică subnațională 4a;
- Piața geografică subnațională 4b.

2) Piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces central la puncte fixe pentru produse de larg consum este caracterizată de existența a două piețe geografice subnaționale, aflate în limitele teritoriului aflat sub controlul autorităților constituționale:

- Piața geografică subnațională 5a;
- Piața geografică subnațională 5b.

Testul celor trei criterii a demonstrat că aceste piețe sunt în continuare susceptibile reglementării preventive. Astfel, SA „Moldtelecom” a fost desemnată, prin HCA nr. 81/2023, drept furnizor cu putere semnificativă pe piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces local la puncte fixe și, prin HCA nr. 82/2023, drept furnizor cu putere semnificativă pe piața de furnizare cu ridicata de servicii de acces central la puncte fixe pentru produse de larg consum.

Ținând cont de condițiile concurențiale diferite la nivel subnațional de pe piața cu amănuntul de acces în bandă largă, ANRCETI a decis:

- menținerea remediilor impuse în sarcina SA „Moldtelecom” prin HCA nr. 42/2017 și nr. 43/2017, pe piețele geografice subnaționale 4b și 5b;
- relaxarea obligațiilor speciale preventive impuse anterior în sarcina SA „Moldtelecom” prin HCA nr. 42/2017, pe piața geografică subnațională 4a, prin retragerea obligației furnizării accesului la bucla locală de cupru sau optică a rețelei de acces, de asigurare a transparenței, de neadmitere a discriminării și a obligației privind controlul tarifelor, însă fiind păstrată obligația furnizării accesului la infrastructura asociată (de canalizație telefonică și de stâlpi telefonici). Totodată menționăm că a fost extinsă lista localităților urbane care nimeresc în limitele pieței geografice subnaționale 4a;
- retragerea obligației de oferire a serviciilor de acces prin bitstream la bucla/sub-bucla locală, de asigurare a transparenței, de neadmitere a discriminării și a obligației privind controlul tarifelor pe piața geografică subnațională 5a. Totodată menționăm că a fost extinsă lista localităților urbane care nimeresc în limitele pieței geografice subnaționale 5a.

3.4 RESURSE LIMITATE

3.4.1 ALOCAREA SPECTRULUI RADIO ÎN BANDA DE FRECVENȚE 2100 MHZ

În conformitate cu Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, în scopul sincronizării termenelor de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor în banda 2100 MHz ale SA „Modcell” și SA „Orange Moldova” cu termenul de valabilitate a licenței SA „Moldtelecom” în aceeași bandă de frecvență și asigurării continuității furnizării serviciilor de telefonie

mobilă, ANRCETI a eliberat furnizorilor licențe cu termenul de valabilitate până la data de 9 decembrie 2023 (Deciziile Consiliului de Administrație (DCA) nr. 59 și nr. 60 din 18.07.2023).

Subsecvent, a fost emisă DCA nr. 90/2023 privind eliberarea SA „Moldtelecom” a licenței de utilizare a frecvențelor/canalelor radio în subbanda de frecvențe 1960-1980/2150-2170 MHz în scopul testării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare terestre ale SA „Moldtelecom”, pentru perioada 09.11.2023-09.12.2023.

Ulterior, prin DCA nr. 95, 96 și 97 din 7 decembrie 2023, ANRCETI a eliberat companiilor SA „Moldtelecom”, SA „Moldcell” și SA „Orange Moldova”, prin încredințare directă, licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe 2100 MHz (cu utilizarea exclusivă a subbenzilor de frecvențe indicate în anexa la licență) în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile și fixe terestre, pentru *termenul sincronizat* până la data de 6 noiembrie 2029 (Tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2. Licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe [2100 MHz] eliberate furnizorilor de comunicații mobile

Nr.	Denumirea Furnizorului	Banda de frecvențe [2100 MHz]		Seria/ Nr. licenței	Termen
		Subbenzile de frecvențe			
1	SA „Moldcell”	1920-1940/ 2110-2130 MHz		A MMI 004510 SIA GEAP: P-0034 din 09.12.2023	06.11.2029
2	SA „Orange Moldova”	1940-1960/ 2130-2150 MHz		A MMI 004509 SIA GEAP: P-0032 din 09.12.2023	06.11.2029
3	SA „Moldtelecom”	1960-1980/ 2150-2170 MHz		A MMI 004511 SIA GEAP: P-0033 din 09.12.2023	06.11.2029

Toate deciziile/licențele emise în vederea utilizării canalelor și/sau frecvențelor radio au fost procesate prin sistemul informațional SIA GEAP, înregistrate în Registrul de evidență a Frecvențelor și pot fi vizualizate pe pagina web oficială a ANRCETI https://anrceti.md/files/doc/FF/Registrul_FF.pdf.

3.4.2 LICENȚIEREA UTILIZĂRII CANALELOR/FRECVENȚELOR RADIO

Licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio este actul administrativ prin care ANRCETI acordă furnizorilor, autorizați în condițiile Legii nr. 241/2007, dreptul de a utiliza unul sau mai multe canale sau frecvențe radio în scopul furnizării serviciilor de comunicații electronice, pentru o perioadă limitată, cu respectarea anumitor parametri tehnici prevăzuți de condițiile licenței.

În anul 2023, în baza declarațiilor/cererilor depuse de către furnizorii autorizați, ANRCETI a emis 24 de decizii cu privire la eliberarea/reperfectarea/prelungirea/ retragerea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru furnizorii rețelelor și/sau posturilor de radio sau de televiziune.

În baza cererilor depuse ANRCETI a eliberat 10 licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio, a prelungit 7 licențe, a reperfectat 7 licențe și o licență a fost retrasă la solicitarea furnizorului.

La 31 decembrie 2023, în Registrul de evidență al furnizorilor autorizați, gestionat de către ANRCETI erau înregistrați 55 de titulari de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio care dețineau 76 de licențe.

În vederea realizării prevederilor pct. 11 din Hotărârea Guvernului nr. 240/2015, pentru aprobarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră, conform DCA nr. 15/2023, ANRCETI a eliberat, ÎS „Radiocomunicații”, licență pentru utilizarea canalelor sau frecvențelor radio (din banda de frecvențe

[470-694 MHz] în sistemul digital terestru de televiziune, Multiplex național A și B, cu utilizarea canalelor conform anexelor la licență) pentru furnizarea rețelelor publice de comunicații electronice și a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, pentru un termen de 15 ani.

Toate deciziile/licențele emise în vederea utilizării canalelor și/sau frecvențelor radio au fost procesate prin sistemul informațional SIA GEAP, plasate în Registrul de evidență a Frecvențelor radio și pot fi vizualizate pe pagina web oficială a ANRCETI https://anrceti.md/files/doc/FF/Registrul_FF.pdf.

3.4.3 LICENȚIEREA UTILIZĂRII RESURSELOR DE NUMEROTARE

Pe parcursul anului 2023, în baza declarațiilor/cererilor depuse de către furnizorii autorizați, ANRCETI a emis 90 de decizii cu privire la eliberarea/reperfectarea/prelungirea/retragerea resurselor de numerotare.

Conform acestor decizii au fost eliberate 32 licențe pentru utilizarea resurselor de numerotare, 38 licențe au fost prelungite, 6 licențe obținute anterior au fost reperfectate, 31 licențe au fost declarate nevalabile și 1 licență a fost cesionată.

Potrivit licențelor eliberate, furnizorilor le-au fost atribuite 119233 numere, care pot fi structurate după următoarele categorii de resurse:

- 110000- numere nongeografice furnizate la puncte mobile;
- 8100 - numere geografice furnizate la puncte fixe;
- 1100 - numere independente de locație;
- 33 numere din alte categorii de numere (numere naționale scurte, numere de rutare, coduri de acces).

Totodată, au fost prelungite/reperfectate unele licențe de utilizare a resurselor de numerotare eliberate anterior, pentru 541 220 numere atribuite, dintre care:

- 510 000 sunt numere nongeografice furnizate la puncte mobile, acordate următorilor furnizori:
- 200 000 numere - SA „Moldcel”;
- 200 000 numere - SA „Orange Moldova” ;
- 110 000 numere - SA „Moldtelecom” .
- 31200 sunt numere geografice furnizate la puncte fixe;
- 20 numere din alte categorii (numere naționale scurte, numere de rutare, coduri de acces).

În anul de referință ANRCETI a retras 41576 numere (41500 numere geografice furnizate la puncte fixe, 60 numere – cu acces gratuit pentru apelant „Premium rate” și 16 numere din alte categorii), motivul fiind lipsa necesității utilizării a unor categorii de resurse de numerotare sau sistarea activității/radierea unor furnizori de comunicații electronice din Registrul public al furnizorilor.

Toate licențele de eliberare a resurselor de numerotare au fost procesate prin sistemul informațional SIA GEAP și înregistrate în Registrul Informațional „Resurse de Numerotare”, care oferă posibilitatea vizualizării informației privind disponibilitatea numerelor în regim on-line.

Comparativ cu anul 2022, în perioada de raportare volumul resurselor de numerotare atribuite de către ANRCETI nu a suportat careva modificări esențiale.

3.4.4 PERMISELE TEHNICE PENTRU STAȚIILE DE RADIOCOMUNICAȚII

În temeiul art. 43 din Legea nr. 241/2007, ANRCETI eliberează permise tehnice pentru anumite tipuri de stații de radiocomunicații, care nu sunt supuse licențierii și/sau regimului de autorizare generală.

Permisul tehnic este un act care atestă dreptul de utilizare, cu respectarea anumitor parametri tehnici, a uneia sau mai multor stații de radiocomunicații, pentru necesități individuale și corporative, din care fac parte și stațiile pentru radioamatori, rețele electrice, sisteme de pază etc., pentru transmisiile ocazionale, inclusiv prin satelit, sau pentru rețele de radioreleu în cadrul rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru alte tipuri de stații de radiocomunicații care nu cad sub incidența celor enumerate mai sus.

Astfel, în perioada de raport, ANRCETI a eliberat permise tehnice pentru stații de radiocomunicații după cum urmează:

1) 43 de permise tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații pentru radioamatori:

- 6 permise tehnice CEPT Novice;
- 10 permise tehnice CEPT;
- 27 permise tehnice care urmează a fi utilizate pe teritoriul țării.

2) 96 de permise tehnice pentru stații de radiocomunicații, utilizate pentru rețelele de radioreleu în cadrul rețelelor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre și stațiile de radiocomunicații pentru radioamatori.

3.4.5 CERTIFICAREA RADIOAMATORILOR

ANRCETI în limitele competențelor legale eliberează certificate de examinare pentru serviciul de radioamator în conformitate cu Regulamentul de radiocomunicații pentru serviciul de amator din RM, elaborat și aprobat de către organul central de specialitate–MDED).

În acest sens, prin ordinul comun al ANRCETI și MDED 17/i din 26 mai 2023 și nr. 75/ din 31 mai 2023 a fost constituită Comisia de examinare pentru obținerea certificatelor de radioamator.

Pe parcursul anului de referință, Comisia a organizat două examene în vederea eliberării certificatelor de radioamator, în rezultatul cărora 21 de persoane au obținut certificate de radioamator, dintre care: 2 persoane au obținut certificat clasa „A”, 9 persoane au obținut certificate clasa „B”, iar 10 au obținut certificate clasa „C”.

4. COMUNICAȚII POȘTALE

4.1 AUTORIZAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN DOMENIUL COMUNICAȚII POȘTALE

Furnizarea serviciilor poștale se realizează în condițiile regimului de autorizare generală prevăzut de Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (Legea nr. 36/2016), care stabilește obligații referitoare la furnizarea serviciilor poștale în măsura necesară pentru garantarea respectării cerințelor esențiale privind:

- a) calitatea, disponibilitatea și modul de prestare a serviciilor poștale furnizate;
- b) asigurarea securității rețelei poștale și a trimiterilor poștale.

În perioada de raport, ANRCETI a înscris în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale 12 agenți economici noi, care și-au manifestat intenția de a desfășura activități în domeniu. Totodată, 2 furnizori au modificat datele incluse în notificarea depusă anterior (schimbarea adresei juridice și includerii unor servicii poștale noi), iar 3 furnizori și-au sistat activitatea.

Cele mai solicitate tipuri de servicii poștale indicate în notificările furnizorilor înregistrați în anul 2023 au fost:

- a) Serviciile de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transport și distribuire sau înmânare către destinatar a trimiterilor de corespondență interne și internaționale;
- b) Serviciile de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transport și distribuire sau înmânare către destinatar a coletelor poștale interne;
- c) Serviciile de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transport și distribuire sau înmânare către destinatar a coletelor poștale internaționale, expediate de pe teritoriul RM către o adresă aflată în afara țării noastre;
- d) Servicii de publicitate prin poștă;
- e) Servicii de trimitere contra ramburs;
- f) Servicii de trimitere cu predare atestată;
- g) Servicii de poștă rapidă/trimiteri expres;
- h) Servicii de curierat.

Astfel, la finele lunii decembrie 2023, în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale erau înscriși 67 de furnizori, cu 9 furnizori mai mult, comparativ cu anul 2022 (Tabelul nr.3).

Tabelul nr. 3. Numărul de furnizori înscriși în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale, în perioada 2019-2023

Anul	2019	2020	2021	2022	2023
Furnizori înregistrați	5	6	13	5	12
Total Furnizori înscriși în Registrul Public al furnizorilor	43	45	56	58	67

4.2 DATE STATISTICE PRIVIND EVOLUȚIA PIEȚEI DE COMUNICAȚII POȘTALE

Potrivit HCA al ANRCETI nr. 60/2023 cu privire la raportarea de date statistice, furnizorii de servicii poștale au obligația de a transmite datele statistice conform formularelor tipizate Raportul statistic anual SP "Servicii poștale"³

³ Subiecții care prezintă formularul statistic Anexa nr.1 sunt furnizorii autorizați de ANRCETI pentru furnizarea serviciilor poștale.

(Anexa nr.1) și Raportul statistic anual SLC "Serviciile de livrare de colete poștale"⁴ (Anexa nr.2), pentru anul anterior.

Raportarea se realizează prin intermediul Sistemului informațional "Raportare online", pus la dispoziția furnizorilor de servicii poștale, care permite introducerea, colectarea, transmiterea și controlul datelor statistice primare, în regim online.

Astfel, în anul 2023, traficul poștal total a crescut cu 2,7 % ajungând până la 45 476,1 mii. de trimiteri poștale, în timp ce veniturile totale obținute din furnizarea serviciilor poștale au crescut cu 14,7% și a însumat 485,0 mil. lei, comparativ cu anul 2022. Din volumul total al veniturilor pe piața serviciilor poștale, 62,2% constituie veniturile obținute din realizarea traficului de trimiteri poștale internaționale (primit/expediate), iar 37,8% alcătuiesc veniturile din traficul de trimiteri poștale interne (naționale).

Din totalul traficului poștal, 78,7% (35 788,1 mii.) au constituit trimiteri de corespondență (scrisori, imprimate, cărți poștale), în timp ce pachetele mici au reprezentat 15,6% (7 102,7 pachete), coletele – 3,8% (1 714,9 colete), iar alte categorii de trimiteri poștale au alcătuit 1,9% (870,4 mii trimiteri).

Deși trimerile de corespondență dețin cea mai mare pondere din totalul traficului poștal din RM, acestea au generat doar 23,8% din veniturile pieței, circa 115,6 mil. lei, venitul mediu obținut pentru o astfel de trimitere fiind de 3,2 lei/trimitere. Totodată, traficul de pachete mici a constituit și a produs un venit de 161,0 mil lei (33,2% din total venituri), traficul de colete – și a generat un venit de 173,0 mil lei (35,7% din total venituri), iar traficul din alte categorii de trimiteri poștale a fost de fiind obținute circa 35,4 mil lei (7,3% din total venituri).

La finele anului 2023, rețeaua poștală din RM era alcătuită din 1 160 puncte de acces deservite de personal, cu 84 puncte de acces mai puțin față de anul 2022. Din numărul total de puncte de acces, 1 110 puncte de acces, în scădere față de anul trecut cu 8%, fiind disponibile în rețeaua furnizorului de serviciu poștal universal ÎS "Poșta Moldovei", iar 48 puncte de acces, în creștere cu 35%, sunt deservite de personalul altor furnizori de servicii poștale.

4.3 DEZVOLTAREA CADRULUI DE REGLEMENTARE A COMUNICAȚIILOR POȘTALE

4.3.1 REGLEMENTAREA TARIFELOR PENTRU SERVICIILE POȘTALE DIN SFERA SERVICIULUI POȘTAL UNIVERSAL FURNIZATE DE ÎS „POȘTA MOLDOVEI”

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 36/2016 tarifele stabilite pentru serviciile din sfera Serviciului Poștal Universal (SPU) trebuie să fie orientate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui SPU eficient.

Luând în considerare atribuțiile ANRCETI stabilite de art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 36/2016 de aprobare, în mod transparent și public, a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera SPU și ținând cont că veniturile obținute din prestarea serviciilor respective nu acopereau cheltuielile înregistrate pentru prestarea acestor servicii de către ÎS „Poșta Moldovei”, în temeiul art. 12 alin. (3) din legea menționată aceasta a prezentat ANRCETI proiectul noilor tarife pentru serviciile din sfera SPU.

La baza elaborării acestor tarife au stat datele financiar-contabile din anul 2022 colectate în baza evidenței contabile separate pe serviciile date, auditate de o companie de audit externă. Analiza minuțioasă a rapoartelor privind costurile, veniturile și capitalul angajat pentru anul 2022 au arătat că veniturile obținute de Î.S. "Poșta Moldovei" nu acoperă cheltuielile înregistrate pentru prestarea serviciilor din sfera SPU, ceea ce a impus modificarea tarifelor pentru asigurarea continuității prestării Serviciilor Poștale Universale.

Având în vedere necesitatea acoperirii cheltuielilor generate de furnizarea serviciilor din sfera SPU și pentru a asigura eficiența activității furnizorului, ANRCETI a adoptat HCA nr. 50/2023, care modifică HCA nr. 32/2022 privind

⁴ Subiecții care prezintă formularul statistic Anexa nr.2 sunt furnizorii de servicii de livrare de colete poștale pentru care, pe parcursul anului calendaristic precedent, au lucrat, în medie, cel puțin 25 de persoane implicate în furnizarea de servicii de livrare de colete poștale.

aprobarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera SPU furnizate de ÎS „Poșta Moldovei”. Această modificare are ca scop alinierea tarifelor la costurile de furnizare ale serviciilor respective.

4.3.2 METODOLOGIA DE STABILIRE A TARIFELOR PENTRU SERVICIILE DIN SFERA SERVICIULUI POȘTAL UNIVERSAL

În anul 2023, ANRCETI a operat modificări la Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera SPU prin HCA nr. 25/2016 (în continuare - Metodologia).

La momentul aprobării Metodologiei, ÎS „Poșta Moldovei” îi era rezervat dreptul de a furniza servicii poștale având ca obiect trimiteri de corespondență interne și internaționale cu greutatea mai mică de 350 g (servicii poștale rezervate). Alți furnizori de servicii poștale erau în drept să furnizeze servicii poștale rezervate doar în condițiile în care tariful pentru distribuirea acestora era mai mare de 5 ori decât tariful furnizorului de SPU stabilit pentru trimiterile de corespondență din prima treaptă de greutate.

Luând în considerare liberalizarea completă a pieței serviciilor de comunicații poștale din data de 1 septembrie 2021, efectuată prin Legea nr. 41/2020, pentru modificarea Legii nr. 36/2016, prin care au fost abrogate prevederile cu privire la serviciile poștale rezervate, Consiliul de Administrație al ANRCETI a aprobat Hotărârea nr. 62/2003 privind modificarea HCA nr. 25/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera SPU, care prevede calcularea tarifelor pentru serviciile poștale interne din sfera SPU prin modelare (ca și pentru serviciile poștale internaționale din SPU). Această metodă permite ÎS „Poșta Moldovei” stabilirea tarifelor pentru serviciile poștale interne prin modelare, astfel încât veniturile preconizate a fi obținute din totalul serviciilor poștale interne să fie egale cu costurile de furnizare a serviciilor date, cu o marjă admisibilă de 2% între acestea.

4.3.3 REGLEMENTAREA SERVICIILOR DE LIVRARE TRANSFRONTALIERĂ DE COLETE

Prin Legea nr. 77/2023 pentru modificarea Legii nr. 36/2016 a fost transpus Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete.

Transpunerea regulamentului menționat a oferit ANRCETI atribuții noi cu referire la următoarele:

- publicarea pe pagina web oficială, până la data de 31 martie a fiecărui an calendaristic, a tarifelor pentru serviciile prevăzute în anexă la Legea nr. 77/2023, prestate de către furnizorii de servicii de livrare de colete poștale;
- evaluarea tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, care cad sub incidența obligației de SPU.

Pentru implementarea Regulamentului (UE) 2018/644, CE a elaborat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului.

Astfel, în vederea transpunerii Regulamentelor UE menționate, ANRCETI a elaborat și aprobat următoarele hotărâri:

- 1) HCA nr. 59/2023 privind prezentarea listei tarifelor aplicabile serviciilor de livrare de colete poștale, prin care a obligat furnizorii de servicii de livrare de colete poștale să prezinte ANRCETI anual, până la data de 31 ianuarie, lista publică a tarifelor aplicabile, începând cu data de 1 ianuarie a fiecărui an calendaristic, pentru livrarea trimiterilor poștale individuale, prevăzute în Anexa din Legea nr. 36/2016. Această obligație se aplică furnizorilor de servicii de livrare de colete poștale pentru care, pe parcursul anului calendaristic precedent, au lucrat, în medie, cel puțin 25 de persoane implicate în furnizarea de servicii de livrare de colete poștale.

-
- 2) HCA nr. 60/2023 cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale. Până la aprobarea hotărârii menționate, ANRCETI colecta date statistice de la furnizorii de servicii poștale în baza HCA nr. 33/2021 cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale. În vederea transpunerii Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1263 a apărut necesitatea completării HCA nr. 33/2021 cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale cu indicatori noi și cu un nou formular statistic care să conțină indicatorii prevăzuți în Regulamentul menționat necesari atât pentru ținerea de către ANRCETI a evidenței și analiza evoluției pieței de servicii de livrare de colete poștale expediate și primite din statele Uniunii Europene, cât și pentru efectuarea de către ANRCETI a evaluării tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, prevăzute la art. 12¹ alin. (4) din Legea nr. 36/2016. Însă, ținând cont de necesitatea modificării semnificative a HCA nr. 33/2021, ANRCETI a considerat oportun de a abroga hotărârea respectivă și a aprobat HCA nr. 60/2023 cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale.

5. MONITORIZARE ȘI CONTROL

În conformitate cu Legea nr. 241/2007 și Legea nr. 36/2016, ANRCETI în calitate de autoritate publică, monitorizează aplicarea prevederilor legislației și reglementărilor din domeniile de competență, în scopul identificării gradului de executare a actelor normative și legislative de către furnizorii de servicii de comunicații electronice și poștale, precum și de alte părți interesate, în vederea întreprinderii acțiunilor necesare pentru prevenirea și înlăturarea nerespectării acestor prevederi.

Astfel, în anul 2023, ANRCETI a efectuat monitorizarea implementării prevederilor Regulamentului cu privire la gestionarea domeniului de nivel superior.md, aprobat prin HCA nr. 42/2020.

În cadrul procesului de monitorizare s-a constatat că Registratorul național “Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (STISC) nu a elaborat Regulile pentru înregistrarea numelor de subdomenii din domeniul de nivel superior.md în termenul prevăzut de pct. 75 al Regulamentului.

În rezultatul acțiunilor efectuate de către ANRCETI, Registratorul național a elaborat și aprobat Regulile pentru înregistrarea numelor de subdomenii din domeniul de nivel superior .md. (Ordinul nr. 301/2023), fiind ulterior publicate pe site-ul web https://nic.md/img/Ordin_301_inregistrarea_subdomeniu_md.pdf?v=20240430103520.

Totodată, ANRCETI a efectuat monitorizarea implementării prevederilor Legii nr. 36/2016. Scopul acestei acțiuni a fost verificarea gradului de realizare de către furnizorii de servicii poștale a obligațiilor impuse prin actele normative, inclusiv evaluarea site-urilor web ale acestora.

În rezultatul acestei acțiuni s-a constatat că din cei 67 de furnizori care activează pe piața serviciilor poștale doar 25 posedă site-uri web. Urmare a analizei acestor site-uri s-a atestat că doar 3 furnizori aveau publicate procedurile de examinare ale reclamațiilor utilizatorilor, și doar 11 furnizori aveau publicate pe site-urile lor oficiale condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale.

Astfel, au fost identificate unele obstacole de ordin juridic de aplicare a Legii menționate și anume lipsa unor prevederi, prin care furnizorii de servicii poștale ar fi obligați să dețină site-uri web oficiale. În scopul înlăturării lacunelor depistate, ANRCETI a propus operarea unor modificări la Hotărârea Guvernului nr. 1457/2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale. Prin urmare, Hotărârea Guvernului nr. 1457/2016 a fost completată cu pct. 140¹ care prevede că furnizorii de servicii poștale au obligația de a pune la dispoziția utilizatorilor informații despre datele de identificare ale furnizorului, într-o formă clară, inteligibilă și ușor accesibilă, care să conțină denumirea completă (inclusiv logoul furnizorului), adresa poștală a sediului, numărul de identificare de stat, numele și prenumele reprezentantului furnizorului, numărul de telefon, adresa de e-mail, site-ul web.

În baza prevederilor art. 9 alin.(1) lit. f) din Legea nr. 241/2007 au fost efectuate verificări în vederea monitorizării condițiilor de amplasare a rețelelor de comunicații electronice prin cablu pe 297 de străzi din mun. Chișinău. În urma acțiunilor întreprinse, au fost depistate cabluri deteriorate pe 26 străzi, fiind ulterior înlăturate.

5.1 MONITORIZAREA UTILIZĂRII RESURSELOR DE NUMEROTARE

Potrivit prevederilor Legii nr. 241/2007 și HCA nr. 58/2010, ANRCETI asigură administrarea, monitorizarea și gestionarea la nivel național a resurselor de numerotare, în conformitate cu Planul național de numerotare (PNN) și cu acordurile internaționale la care RM este parte.

În corespundere cu datele deținute de către ANRCETI, la data de 31 decembrie 2023 erau înregistrați 30 de furnizori-titulari ai licențelor de utilizare a resurselor de numerotare.

Titularii de licență au obligația de prezentare a rapoartelor privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anul precedent, specificând:

- resursele de numerotare și cantitatea acestora atribuite de către ANRCETI;
- cantitatea resurselor de numerotare care a fost asignată/transmisă utilizatorilor;
- gradul de utilizare a resurselor de numerotare (conform formulei de calcul).

Potrivit acestor licențe, furnizorilor le-au fost atribuite 8607717 numere. Din cei 30 de furnizori nominalizați, doar 13 utilizează numere din alte categorii de servicii precum: *numere independente de locație*, *numere cu acces gratuit pentru apelant "Freephone"*, *"Premium rate"*, *numere naționale scurte*, etc.

Potrivit analizei efectuate în vederea utilizării resurselor de numerotare menționăm că cea mai mare parte din numerele administrate revin numerelor nongeografice furnizate la puncte mobile în cantitate de 6940000 numere și a celor geografice furnizate la puncte fixe în cantitate de 1648060 numere.

În rezultatul activităților de monitorizare, se constată că în procesul de colectare a rapoartelor, furnizorii continuă să înregistreze întâzieri. Astfel, din totalul furnizorilor desemnați, doar 18 furnizori și-au onorat obligațiile prezentării rapoartelor privind utilizarea resurselor de numerotare telefonice în termen, ceilalți au neglijat norma legală, iar ca urmare a acțiunilor întreprinse de Agenție, ultimii s-au conformat.

Detalierea privind utilizarea resurselor de numerotare în anul 2023, pentru fiecare categorie de resurse și furnizor sunt reflectate în Tabelul nr. 4.

Tabelul nr.4. Lista furnizorilor de comunicații electronice care dețin resurse de numerotare

Nr.	Denumire furnizor	Numere furnizate la puncte fixe		Nume furnizate la puncte mobile		Numere independente de locație		Numere cu acces gratuit pentru apelant "Freephone"		Numere „Premium rate”		Numere naționale scurte							Total resurse /furnizor
		alocate	utilizate	alocate	utilizate	alocate	utilizate	alocate	utilizate	alocate	utilizate	alocate	utilizate	17xx	16XX	15XX	19xx	14xxx	
1	„Moldtelecom” SA	1 441 660	775 836	840 000	682 418	2 000	1 037	1 130	460	80	32	8	4	3	2	20	5	4	2 284 916
2	„Moldcell” SA	7 700	317	2 600 000	1 524 462	3 800	1 712	10	3			1				8		1	2 611 520
3	Î.M. „Orange Moldova” SA	51 400	22 186	3 500 000	3 047 257	5 600	5 056	100	24			3				21		5	3 557 129
4	„Arax Impex” SRL	26 200	12 534			200	8	110	3	10	1	1	1		10				26 532
5	SRL „Net Connect Internet”	1 000	1			2 000	2					1							3 001
6	„Starnet Soluții” SRL	77 300	50 765			2 000	517	100		10	1	1			3				79 414
7	„Dănis” S.R.L.	1 000	63									1							1 001
8	ICS „Iristel Mol” SRL	1 000	109			1 000	2					1	1						2 002
9	„Interlink Comunicații” SRL	2 200	139									1							2 201
10	„S.T.I.S.C IP”	6 000	5 054					20	3			1							6 021
11	„Cartel Sistem” SRL	2 000	1 598									1							2 001
12	„Click Com” SRL	4 000	1 182									1							4 001
13	„Media Digital Sisteme” SRL	600	249									1							601
14	„Calea ferată Moldova” Î.S.	4 900	4 392									0							4 900
15	„Sices” SRL	5 300	546									1							5 301
16	„Apel Net” SRL	1 000	0									1							1 001
17	„Capital-Box” SRL	100	0									1							101
18	„Inovare-Prim” SRL	400	320					10	1			1			1				412
19	„Procontext” SRL									100	1	1							101
20	„Global Network Tehnology” SRL	100	10									1			2				103
21	„Riscom” SA	8 000	1 402									1							8 001
22	„Spice Telecom” SRL					100	1			40	40	1							141

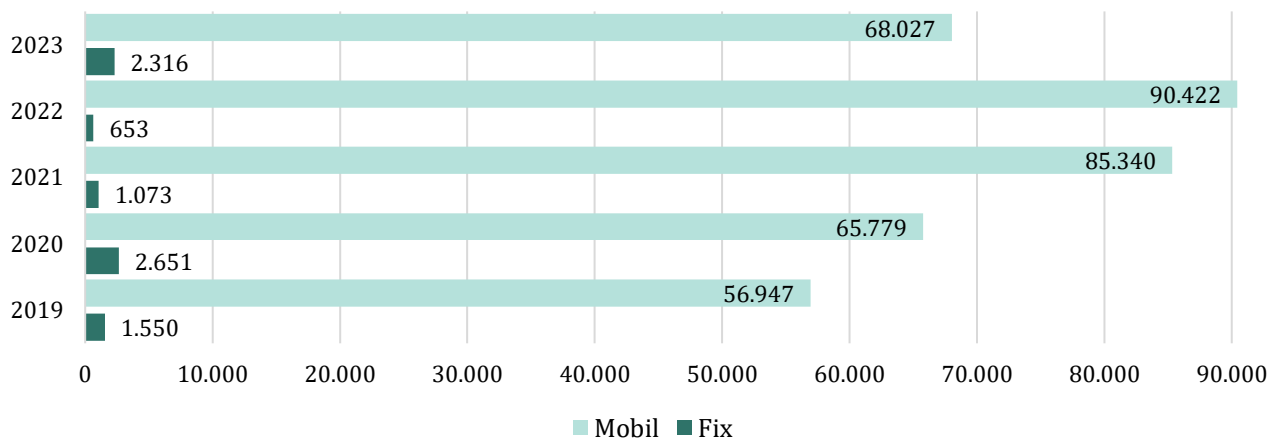
23	„Airstream” SRL	100	26																1																		101
24	„Scortel” SRL	2 000	870																0																		2 000
25	„Voip Solutie” SRL	1 000	44			1 000	10												1																		2 001
26	SC „Eurostock” SRL	1 000	277																0																		1 000
27	„Devino Telecom” SRL	100	100																1																		101
28	„Vitgrand” SRL	1 000	0				10	0											1																		1 011
29	SC „Altnet -CC” SRL	1 000	105																1																		1 001
30	„Fly One” SRL						100	0											1																		101
Total Resurse		164806	878 125	6940000	5254137	17 700	8 345	1 590	494	240	74	36	6	3	2	65	5	10																		8 607 717	

5.2 MONITORIZAREA EVOLUȚIEI PORTABILITĂȚII NUMERELOR DE TELEFON

Din 2013, anul lansării portabilității numerelor de telefon în RM și până la sfârșitul anului 2023, peste 589609 de utilizatori au beneficiat de acest serviciu, dintre care 563951 sunt utilizatori de telefonie mobilă și 25658 sunt utilizatori de telefonie fixă.

Cele mai multe numere au fost portate în anul 2022, când 91 075 de utilizatori și-au schimbat furnizorul, dar nu și numărul de telefon (Diagrama nr.5).

Diagrama nr.5 Evoluția numerelor de telefonie mobilă și fixă portate în perioada 2019-2023

În anul 2023, au fost efectuate în total 70343 de portări, dintre care 68027 (96,7%) au fost numere de telefonie mobilă și 2316 (3,3%) numere de telefonie fixă, atestându-se o scădere de circa 23% a numărului total de portări, comparativ cu anul 2022.

Media lunară de portări, aferentă anului 2023, a intrat pe trendul descrescător, de la 7500 de portări în medie în anul de 2022 până la 5000 de portări în 2023, cu excepții notabile înregistrare în lunile ianuarie (7687 portări), februarie (6148 portări) și decembrie (7970 portări), timp în care s-au portat cele mai multe numere.

Din totalul numărului de portări de telefonie mobilă efectuate în anul 2023, cei mai mulți utilizatori au optat pentru rețeaua SA „Orange Moldova” – 25977, în timp ce SA „Moldtelecom” a primit prin portare 24215 utilizatori, iar SA „Moldcell” - 17835 utilizatori.

Nr. d/o	Furnizor	Numere de telefonie mobilă portate în anul 2023	Total numere de telefonie mobilă portate
1	SA „Orange Moldova”	25977	153789

2	SA „Moldtelecom”	24215	165630
3	SA „Moldcell”	17835	244532
	Total	68027	563951

În anul 2023 au fost de 3,5 ori mai multe numere de telefonie fixe portate, comparativ cu anul 2022. Din numărul total de numere de telefonie fixă portate, cele mai multe au fost portate către furnizorii: SRL „StarNet” – 1737 numere, SRL „Click Com” – 256 numere, SA „Moldcell” – 115, SRL „Arax-Impex” -78 și alți furnizori – 130.

Nr. d/o	Furnizor	Numere de telefonie fixă portate in anul 2023	Total numere de telefonie fixă portate
1.	SRL „StarNet”	1737	10638
2.	SRL „Click Com”	256	266
3.	SA „Moldcell”	115	3188
4.	SRL „Arax Impex”	78	1707
5.	Alți furnizori	130	9859
	Total	2316	25658

ANRCETI oferă asistență și sprijin furnizorilor de servicii de comunicații electronice, în vederea implementării eficiente a procesului de portare conform normelor și reglementărilor în vigoare. Gestionarea procedurilor administrative asociate portabilității numerelor se desfășoară printr-un sistem IT avansat, administrat de către administratorul NPCDB. Acest sistem este monitorizat în mod continuu, iar administratorul acordă suport constant furnizorilor pentru asigurarea unei desfășurări corespunzătoare a tuturor proceselor implicate în portabilitatea numerelor.

Prin această abordare, ANRCETI contribuie la menținerea și îmbunătățirea calității serviciilor de comunicații electronice, asigurând o gestionare transparentă și conformă a proceselor legate de portabilitatea numerelor de telefon.

5.3 ASIGURAREA ACCESULUI PE PROPRIETĂȚI ȘI UTILIZAREA PARTAJATĂ A INFRASTRUCTURII ASOCIATE REȚELOR PUBLICE DE COMUNICAȚII ELECTRONICE

În virtutea prevederilor Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice (Legea nr. 28/2016), ANRCETI este abilitată să asigure implementarea prezentei legi de către titularii dreptului de proprietate și furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice în vederea obținerii și exercitării dreptului de acces pe proprietăți și de utilizare partajată a infrastructurii fizice și/sau a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

Potrivit competențelor menționate, ANRCETI pledează pentru menținerea unui dialog permanent cu toți titularii dreptului de acces pe proprietate publică/privată în vederea soluționării pe cale amiabilă a tuturor neînțelegerilor iscate în aplicarea corectă și uniformă a prevederilor Legii nr. 28/2016, în special în procesul de stabilire a condițiilor de acces, a tarifelor de acces și de negociere a contractelor de acces pe proprietate publică/privată. Având în vedere că procedurile jurisdicționale nu sunt întotdeauna cele mai potrivite pentru soluționarea unui litigiu administrativ în mod eficient, ANRCETI facilitează căile alternative de soluționare a litigiilor, aplicând procedura de conciliere extrajudiciară prin audierea părților, care reprezintă o procedură mai simplă, mai flexibilă și rezultativă.

Deci, în anul de raport au fost pornite circa 65 de proceduri administrative, dintre care 53 au fost inițiate în temeiul sesizărilor parvenite de la furnizorii de comunicații electronice SA „Moldtelecom”, SA „Orange Moldova”, SA

„Moldcell”, SRL „StarNet”, SRL „Arax-Impex”, SRL „ITNS”, având drept obiect neconformarea titularilor dreptului de proprietate/administrare cu prevederile Legii nr. 28/2016.

Din numărul total de proceduri administrative inițiate, circa 38 sesizări au parvenit din partea SA „Orange Moldova”, și în cazul a 11 proceduri administrative, ANRCETI a emis decizii cu privire la stabilirea și comunicarea condițiilor de acces, iar celelalte fiind soluționate pe cale amiabilă, prin implicarea nemijlocită a reprezentanților ANRCETI în procesul de negociere a tarifelor de acces și încheiere a contractelor de acces cu titularii dreptului de administrare.

De asemenea, 12 proceduri administrative au fost inițiate în baza sesizărilor din partea autorităților publice locale și a asociațiilor de coproprietari în condominiu, la care ANRCETI a adus clarificări depline la toate incidentele, vizând procedura de acordare și exercitare a dreptului de acces pe proprietăți, părțile fiind îndemnate să ajungă la o înțelegere reciprocă.

În cadrul desfășurării celor 65 de proceduri administrative, ANRCETI a asigurat activitatea administrativă de soluționare a conflictelor de competență, investigând stările de fapt în cadrul a 10 ședințe de audiere și efectuând 13 cercetări la fața locului, în scopul facilitării comunicării și eliminării neînțelegerilor iscate între părți, precum și pentru identificarea unui compromis reciproc acceptabil de soluționare a disputelor, în limitele Legii nr. 28/2016.

Totodată, ANRCETI a fost implicată în 9 procese de judecată în calitate de participant, unde, ca părți, figurează furnizorii de comunicații electronice și titularii dreptului de administrare (autorități/instituții publice de nivel central sau local). Din numărul total de procese, 3 dosare au fost finalizate, celelalte urmează a fi examinate și soluționate pe parcursul anului 2024.

În perioada de raport entitățile publice - titulari ai dreptului de administrare a proprietății publice au transmis către ANRCETI 15 condiții de acces pe proprietatea publică, dintre care doar 8 condiții au fost acceptate, fiind în corespundere cu prevederile Legii nr. 28/2016. Astfel, numărul total al condițiilor de acces publicate pe pagina oficială a ANRCETI constituie 198.

De asemenea, ANRCETI solicită periodic de la furnizorii de comunicații electronice copiile contractelor de acces încheiate de către aceștia cu toți titularii dreptului de proprietate/administrare. Deoarece, aplicabilitatea Legii nr. 28/2016 este determinată de gradul de încheiere și executare a contractelor de acces pe proprietăți, pe parcursul anului 2023 au fost recepționate 155 de copii ale contractelor de acces pe proprietăți, încheiate între diferite entități publice sau private și furnizorii de comunicații electronice.

Numărul total al contractelor de acces, înregistrate la sfârșitul anului 2023, a constituit cca 1366 de contracte, în creștere cu 10% față de anul 2022. Evoluția încheierii contractelor de acces pe proprietăți, expediate în adresa ANRCETI, în perioada anilor 2017-2023, este reflectată în Tabelul nr. 5 .

Tabelul nr. 5. Evoluția încheierii contractelor de acces pe proprietăți în perioada anilor 2017-2023

Anul	Număr de contracte recepționate	Număr de contracte expirate	Număr de contracte prelungite	Număr total contracte la sfârșit de an	Număr cumulativ de contracte	Ev.%
2017	500	-	-	500	500	
2018	304	-	-	304	804	37,8
2019	38	6	5	37	841	4,6
2020	147	31	8	124	965	14,7
2021	201	18	15	198	1163	20,5
2022	76	3	3	76	1239	6,5
2023	155	48	20	127	1366	10,3

Din numărul total de contracte de acces încheiate, 603 contracte, ceea ce constituie 44,1%, sunt încheiate cu autoritățile publice locale (primării), 274 contracte sau circa 20,1% revin instituțiilor publice, iar 489 de contracte, reprezentând 35,8%, sunt semnate cu entități private.

În anul 2023, 8,4% din numărul contractelor (13 contracte) au fost semnate cu instituțiile publice, 85,2% din contracte (132 contracte) - cu entitățile private și 6,4% (10 contracte) - cu autoritățile publice locale.

Distribuția contractelor de acces încheiate de furnizori arată că, cele mai multe contracte de acces, circa 809 contracte, sunt încheiate de către SA „Moldtelecom”, 256 contracte - de SA „Moldcell”, 216 contracte - de SA „Orange Moldova”, 67 contracte – de SRL „Arax-Impex”, și respectiv 18 contracte aparțin altor furnizori (Diagrama nr.6).

5.4 VERIFICAREA ÎNDEPLINIRII OBLIGAȚIILOR IMPUSE FURNIZORILOR CU PUTERE SEMNIFICATIVĂ PE PIETELE RELEVANTE DIN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE

În vederea monitorizării respectării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice, ANRCETI asigură verificarea copiilor acordurilor de interconectare directe/indirecte și acordurile adiționale (amendamentele) la acestea, prezentate de către furnizori, precum și modul de aplicare a tarifelor reglementate, în particular a obligațiilor ce vizează asigurarea transparenței termenelor, condițiilor tehnice și comerciale ce se conțin în ofertele de referință și acordurile-tip de interconectare și de acces, publicate pe pagina oficială a furnizorului.

Numărul total al acordurilor de interconectare directă înregistrate la ANRCETI, în anul 2023, a constituit 48, iar al acordurilor de interconectare indirectă – 87. Numărul total de acorduri de interconectare directă și indirectă, dar și acordurile adiționale la acestea, per furnizor, este prezentat în Tabelul nr. 6.

Tabelul nr. 6. Numărul de acorduri de interconectare directă și indirectă per furnizor la sfârșitul anului 2023

Furnizor	Acorduri de interconectare directă		Acorduri de interconectare indirectă	
	de bază	adiționale	de bază	adiționale
SA „Moldtelecom”	31	239		
SA „Orange Moldova”	13	89	55	100
SA „Moldcell”	4	18	32	39
Total	48	346	87	139

În perioada de raport au fost încheiate 4 acorduri de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare între SA „Moldtelecom” și alte entități publice.

Totodată, între furnizorii de comunicații electronice au fost încheiate 69 de acorduri adiționale la acordurile de bază de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare.

Drept urmare, la sfârșitul anului 2023, numărul total al acordurilor de bază însuma 60, iar numărul total al acordurilor adiționale la acestea reprezenta cifra de 395, în creștere cu 21,2% față de anul 2022. În tabelul nr.7 este reflectată evoluția pe ani a încheierii acordurilor de bază de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare și acordurilor adiționale la acestea, înregistrate în registrul ANRCETI.

Tabelul nr. 7. Evoluția încheierii acordurilor de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare

Anul	Nr. acorduri de bază	Nr. acorduri adiționale	Evoluția nr. acordurilor adiționale, %
2015	26	155	
2016	3	17	11,0
2017	2	21	12,2
2018	1	1	0,5
2019	8	9	4,6
2020	9	1	0,5
2021	9	54	26,5
2022	2	68	26,4
2023	0	69	21,2
Total	60	395	

Numărul acordurilor adiționale de acces la infrastructura fizică de canalizare, încheiate între furnizori în anul 2023, arată o creștere stabilă și sustenabilă a procesului de partajare a infrastructurii de rețea de către furnizori pe ultimii trei ani, dar și orientarea spre dezvoltarea propriilor infrastructuri de rețele de comunicații electronice.

Totodată, în perioada de referință au fost recepționate 3 acorduri de bază de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi, încheiate de SA „Moldtelecom” cu alți furnizori de comunicații electronice.

Numărul acordurilor adiționale la acordurile de bază de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi a fost suplinit cu 42 de acorduri noi. Astfel, numărul total de acorduri de bază a infrastructurii fizice de stâlpi se ridică la 40, iar acordurile adiționale la acestea sunt în număr de 210. Evoluția acordurilor valabile de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi, înregistrate la ANRCETI, este reprezentată în Tabelul nr. 8.

Tabelul nr. 8. Evoluția acordurilor de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi

Anul	Nr. acorduri de bază	Nr. acorduri adiționale	Evoluția nr. acordurilor adiționale, %
2015	8	46	
2016	5	17	37,0
2017	3	18	28,6
2018	4	4	4,9
2019	7	5	5,9
2020	6	2	2,2
2021	3	39	42,4

2022	1	37	28,2
2023	3	42	25,0
Total	40	210	

Toate acordurile de acces la infrastructura fizică de canalizare și stâlpi încheiate și transmise de furnizori au fost verificate în scopul îndeplinirii tuturor condițiilor de transparență, în strictă conformitate cu cerințele cadrului general stabilit de către ANRCETI.

Colaborarea furnizorilor de comunicații electronice pe segmentul interconectării și partajării infrastructurii evidențiază importanța acestor acorduri în extinderea și îmbunătățirea utilizării infrastructurii comunicațiilor electronice, dar și angajamentul furnizorilor de a asigura un mediu competitiv, inovator și de a oferi servicii calitative utilizatorilor lor.

5.5 CONTROLUL RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI ȘI REGLEMENTĂRILOR DIN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE ȘI POȘTALE

În anul 2023, ANRCETI a efectuat în total 50 de controale pe domeniul comunicațiilor electronice și poștale, dintre care 42 controale au fost planificate și 8 controale inopinate.

În cadrul acțiunilor de control, au fost constatate diverse încălcări ale legislației din domeniile de competență ale ANRCETI, care au fost înlăturate în termenii stabiliți în prescripțiile emise sau imediat în procesul desfășurării procedurii de control.

Principalele încălcări depistate au constat în furnizarea neautorizată a rețelelor de comunicații electronice, nerespectarea condițiilor de autorizare generală de către furnizorii de rețele/servicii de comunicații electronice, necorespunderea contractelor cu prevederile legale, neprezentarea în termenul stabilit a rapoartelor statistice periodice sau prezentarea informației eronate, nerespectarea prevederilor legale privind asigurarea blocării adreselor/site-urilor web interzise.

5.6 CONSTATAREA ȘI EXAMINAREA CONTRAVENȚIILOR

Pe parcursul anului 2023 ANRCETI, în calitate de organ de constatare a contravențiilor din domeniul comunicațiilor electronice, a examinat 43 de contravenții, care au fost reflectate în 43 procese-verbale cu privire la contravenție. Cauzele contravenționale inițiate de către ANRCETI au vizat 13 persoane fizice și 30 persoane juridice.

Drept temei pentru pornirea cauzelor contravenționale au servit:

- 34 sesizări parvenite din partea furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, a organelor de asigurare a ordinii publice sau a altor organe abilitate;
- 9 autosesizări ale ANRCETI.

Numărul total al contravențiilor constatate în perioada de referință poate fi divizat, în funcție de faptele ilicite prevăzute și sancționate conform articolelor prevăzute la Capitolul XIV din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (în continuare – Cod contravențional), în modul următor:

- art. 246 alin. (1) *furnizarea neautorizată a rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice* – 1 proces-verbal;
- art. 247 alin. (1) *nerespectarea condițiilor de autorizare generală de către furnizorii de rețele/servicii de comunicații electronice* – 10 procese-verbale;

- art. 247 alin. (2) *nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile de autorizare generală* – 1 proces-verbal;
- art. 248 alin. (1) *utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor, a frecvențelor radio* – 2 procese-verbale;
- art. 250 alin. (6) *încălcarea regulilor de protecție a liniilor și instalațiilor de comunicații electronice* – 7 procese-verbale;
- art. 255 alin. (1) *deteriorarea din imprudență a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice și poștale* – 20 procese-verbale;
- art. 259² *împiedicarea activității Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației* - 2 procese-verbale.

În rezultatul examinării cauzelor, potrivit deciziilor conducerii ANRCETI asupra contraveniențelor au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă, în mărime de 208250 lei (4165 unități convenționale).

Din totalul proceselor-verbale cu privire la contravenție și a deciziilor de sancționare, întocmite pe parcursul anului 2023, au fost contestate 3 decizii asupra cauzelor contravenționale, emise de către ANRCETI, aflându-se la diferite etape de examinare în instanța de fond.

În perioada de referință, angajații desemnați din cadrul ANRCETI au participat la 50 de ședințe de judecată, privind examinarea legalității deciziilor emise pe cauzele contravenționale gestionate de către ANRCETI, precum și la 43 ședințe de examinare a proceselor verbale, care au avut loc la ANRCETI.

Concomitent, angajații desemnați din cadrul ANRCETI, au în gestiune un total de 15 dosare contravenționale, care se află în procedura judiciară, la diferite etape procesuale de examinare.

6. ASIGURAREA PROTECȚIEI DREPTURILOR UTILIZATORILOR FINALI

ANRCETI este autoritatea publică centrală de reglementare care, prin implementarea documentelor de politici, adoptarea actelor de reglementare, supravegherea respectării legislației și alte activități legale, asigură și promovează interesele legitime ale utilizatorilor de servicii de comunicații electronice și poștale. ANRCETI promovează interesele utilizatorilor prin:

- a) sporirea nivelului de protecție a acestora în relațiile cu furnizorii;
- b) impunerea asigurării de către furnizori a transparenței tarifelor și condițiilor de utilizare a serviciilor.

În scopul protecției utilizatorilor finali, ANRCETI examinează și soluționează petițiile înregistrate, în conformitate cu Codul Administrativ al RM nr. 116/2018, colaborează cu instituțiile care reprezintă interesele acestora, furnizează informații/consultații referitoare la activitatea furnizorilor serviciilor de comunicații electronice și poștale.

6.1. EXAMINAREA ȘI SOLUȚIONAREA PETIȚIILOR

Pe parcursul anului 2023, ANRCETI a înregistrat 204 petiții (*cereri, sesizări/propuneri*) parvenite de la persoane fizice, juridice și organizații legal constituite în RM, dintre care 181 petiții vizează serviciile de comunicații electronice, 17 petiții – serviciile de comunicații poștale, iar 6 petiții se refereau la competența altor instituții.

Petițiile pot fi clasificate după anumite criterii.

- 1) *După modul de depunere:*
  - a) 130 petiții - în forma scrisă;
  - b) 74 petiții - prin intermediul poștei electronice.
- 2) *După modul de adresabilitate:*
  - a) 111 petiții – au fost adresate direct către ANRCETI;
  - b) 93 petiții – au parvenit prin intermediul altor instituții ale RM (Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Cancelaria de Stat, Inspectoratul General de Poliție, Aparatul Președintelui RM, Aparatul Parlamentului RM, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale etc.)
- 3) *După categoriile de petiționari:*
  - a) 198 petiții – au fost înaintate de către persoane fizice;
  - b) 6 petiții – au fost adresate de persoane juridice.
- 4) *După tipul de servicii:*
  - a) 24 petiții – telefonie fixă;
  - b) 82 petiții – telefonie mobilă;
  - c) 49 petiții – acces la internet;
  - d) 26 petiții – servicii TV;
  - e) 17 petiții – servicii poștale.

Din cele 204 petiții înregistrate la ANRCETI:

- a) 153 petiții – au stat la baza inițierii procedurilor administrative, care au fost finalizate:
  - prin anumite operațiuni administrative sau acte reale – 144 petiții,
  - prin constatarea renunțării tacite a petiționarilor – 9 petiții;
- b) 45 petiții – au fost conexe la dosarele deja existente;
- c) 6 petiții – remise, conform competenței, altor instituții ale statului.

În rezultatul analizei sistemice a petițiilor adresate ANRCETI în anul 2023, se constată că utilizatorii serviciilor de comunicații electronice se confruntă, în mare parte, cu următoarele probleme:

- a) modul de facturare a serviciilor, în special, furnizate în roaming;
- b) întârzierea mesajelor de informare privind starea conturilor utilizatorilor, fapt ce duce la depășirea limitei de credit, a traficului de Internet mobil extra-abonament;
- c) nerespectarea clauzelor contractuale, în special, în partea ce ține de calitatea serviciilor furnizate;
- d) aplicarea taxei de penalitate, urmare a rezilierii contractelor, înainte de expirarea perioadei minime stabilite.

Totodată, principalele probleme semnalate de utilizatorii de servicii poștale constau în:

- a) depășirea termenului de livrare a trimiterilor poștale;
- b) nelivrarea trimiterilor poștale;
- c) deteriorarea trimiterilor poștale.

Datele statistice privind tematicile problemelor abordate în petițiile examinate de către ANRCETI în anul 2023 sunt reflectate în tabelul nr. 8:

Tabelul nr. 8. Statistica tematicilor problemelor abordate în petițiile examinate

Tematica	Numărul de petiții
Comunicații electronice	
Privind Contractele:	
• Nerespectarea limitei de credit	2
• Clauzele abuzive	4
• Lipsa posibilității negocierii clauzelor contractuale	2
• Modificarea unilaterală a contractelor	1
• Dezacordul cu taxa de reziliere	35
• Dezacordul cu recuperarea creanțelor prin procedura extrajudiciară	3
• Lipsa informării prealabile privind rezilierea	9
• Neprocesarea cererilor de reziliere	7
• Majorarea tarifelor	15
Neprezentarea în termen a răspunsului la reclamațiile depuse	8
Suspendarea serviciilor	5
Înlăturarea deranjamentelor	7
Serviciile PrePay (preplătite)	3
Facturare	
• Suma facturată	29
• Restituirea sumei depuse pe cont	9
Portabilitatea	6
Roaming	7
Acoperire	
• Servicii telefonie mobilă	9
• Servicii de acces la internet	5
• Servicii de telefonie fixă	8
• Servicii TV	5
Calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor	
• Internet fix	12
• Internet mobil	9

• Telefonie fixă	2
• Telefonie mobilă	3
• T	8
Comunicații poștale	
• Termen de livrare	1
• Deteriorare a trimiterii	2
• Pierdere a trimiterii	5
• Despăgubiri	11
• Nelivrarea trimiterii	4

6.2. LINIA TELEFONICĂ INSTITUȚIONALĂ

Prin intermediul liniei telefonice instituționale (080080080), cetățenii RM pot solicita informații și consultări ce vizează domeniile de activitate ale ANRCETI. Numărul 080080080 poate fi apelat fără plată, din orice localitate a țării, atât din rețelele de telefonie fixă, cât și din cele de telefonie mobilă. În perioada de referință, au fost înregistrate 495 de apeluri. Majoritatea apelurilor au avut ca obiect probleme ce țin de:

- calitatea serviciilor de comunicații electronice;
- condițiile contractuale ;
- termenele de înlăturare a deranjamentelor;
- pierderea/deteriorarea trimiterilor poștale.

La toate apelurile recepționate, specialiștii ANRCETI au oferit, în limita competențelor și în condițiile legislației în vigoare, suportul juridic/tehnic/informațional necesar, dar și recomandările de rigoare.

6.3 ACTUALIZAREA APLICAȚIILOR WEB

Harta de acoperire cu servicii mobile, parametri de calitate și Comparatorul de oferte pentru serviciile mobile

ANRCETI a actualizat cu date noi aplicația „Harta de acoperire cu servicii mobile, parametri de calitate” (<https://hartanrceti.md/#/home>), în baza măsurărilor efectuate pe 35 de drumuri naționale și în intravilanul a 45 de localități urbane, realizate în perioada ianuarie – septembrie 2023 de către SNMFR. Versiunea actualizată poate fi consultată pe pagina web oficială a ANRCETI.

Harta este o platformă dezvoltată exclusiv de către ANRCETI, care pune la dispoziția utilizatorilor informații reale despre acoperirea și calitatea serviciilor mobile, oferite de furnizorii de comunicații mobile SA „Orange Moldova”, SA „Moldcell” și SA „Moldtelecom”.

Totodată, a fost actualizată și aplicația ”Comparatorul de oferte pentru serviciile mobile” (<https://comparatoranrceti.md>), fiind incluse noi opțiuni legate de implementarea serviciilor în roaming cu țările UE cum ar fi: „Minute în roaming în UE”, „Internet în roaming în UE”, etc.

ANRCETI a lansat în anul 2021 Comparatorul de oferte pentru serviciile mobile cu scopul de a pune la dispoziția utilizatorilor un instrument flexibil și eficient de evaluare și comparare a ofertelor furnizorilor de servicii mobile.

Lansarea aplicației „Raport statistic anual Servicii poștale”

În anul 2023 ANRCETI a creat și implementat un nou sistem informațional automatizat ”Raport statistic anual Servicii poștale” (<http://raport.anrceti.md/>), în scopul completării și transmiterii de către furnizorii serviciilor poștale a datelor statistice conform formularelor tipizate *Raportul statistic anual SP „Servicii poștale”* și *Raportul statistic anual SLC „Serviciile de livrare de colete poștale”*.

Sistemul informațional automatizat „Raport statistic anual Servicii poștale” este o platformă web dezvoltată exclusiv de către ANRCETI, care permite introducerea, colectarea, transmiterea și controlul datelor statistice primare, realizarea proceselor de agregare, analiză, pregătirea informației cumulative și stocarea formularelor statistice.

În virtutea prevederilor pct. 4 și 5 din HCA nr. 60/2023 cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale, toți furnizorii de servicii poștale au obligația să asigure introducerea și transmiterea rapoartelor statistice prin intermediul sistemului de raportare, accesând link-ul: <http://raport.anrceti.md/>, care este destinat doar utilizatorilor înregistrați.

7. COMUNICARE ȘI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

7.1 TRANSPARENȚA PROCESULUI DECIZIONAL

ANRCETI își desfășoară activitatea în condiții de transparență decizională, în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239/2008.

În anul 2023, ANRCETI a publicat pe site-ul web oficial proiectele de hotărâri ale Consiliului de Administrație al ANRCETI și materialele aferente acestora. În acest sens, ANRCETI, a oferit posibilitatea cetățenilor și altor părți interesate să participe în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative de reglementare cu impact economic asupra pieței serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului și a serviciilor de comunicații poștale, în vederea consultării, transmiterii propunerilor, sugestiilor și recomandărilor asupra proiectelor.

Proiectele de decizii au fost elaborate cu respectarea prevederilor Legii privind actele normative nr. 100/2017.

În anul 2023, ANRCETI a consultat public și aprobat 48 de hotărâri ale Consiliului de Administrație, a organizat 10 ședințe publice pentru examinarea și aprobarea proiectelor de hotărâri. În cadrul procesului transparenței decizionale, ANRCETI, a primit din partea persoanelor interesate 90 de recomandări asupra proiectelor expuse la consultare publică, majoritatea dintre ele aducând un aport benefic pentru îmbunătățirea și definitivarea proiectelor de hotărâri.

Tabelul nr. 9. Procesul de consultare publică a proiectelor de Hotărâri ale Consiliului de Administrație al ANRCETI în anul 2023

Denumirea indicatorilor	Numărul
Numărul hotărârilor adoptate	48
Numărul total al recomandărilor recepționate	90
Numărul total al recomandărilor acceptate	55
Numărul audierilor publice și ședințelor publice organizate	13

7.2. COMUNICAREA CU MASS-MEDIA

În anul 2023, ANRCETI a informat societatea civilă și mass-media, dar și participanții la piața de comunicații electronice și servicii poștale despre inițiativele, proiectele, deciziile de interes public și despre evoluția sectoarelor de comunicații electronice și servicii poștale. Canalele de comunicare cu aceștia au fost, în special, site-ul www.anrceti.md, dar și pagina oficială de Facebook a ANRCETI.

În perioada de raport, ANRCETI a publicat pe site-ul web 87 materiale informative (comunicate de presă, anunțuri), care în mare parte au fost remise și instituțiilor media din țară și 41 de postări pe pagina de Facebook. Subiectele și faptele expuse în comunicatele de presă au fost reflectate și publicate parțial în presa electronică, iar postările de pe Facebook au fost accesate în mediu de 350 persoane/postare.

7.3 COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

ANRCETI acordă o atenție semnificativă colaborării și schimbului de experiențe și bune practici, atât în materie de reglementare, cât și în procesul amplu și complex de transformare digitală, care influențează toate sectoarele economiei naționale.

În primul rând, colaborarea activă a ANRCETI la nivel regional și internațional contribuie semnificativ la apropierea RM, în statutul său de țară candidat la aderare, pe piața unică digitală a UE, inclusiv prin implementarea prevederilor

Strategiei de Transformare Digitală a RM pentru anii 2023-2030. Colaborarea activă a ANRCETI în scopul alinierii cadrului de reglementare la standardele UE contribuie la crearea unui mediu favorabil pentru atingerea obiectivelor Strategiei și consolidează rolul autorității de reglementare în facilitarea transformării digitale la nivel național.

Importanța colaborării la nivel regional, interregional și global devine din ce în ce mai pronunțată. În activitatea sa, ANRCETI, se bazează pe încrederea că o comunicare eficientă cu autoritățile de reglementare, atât din Parteneriatul Estic (PaE), cât și UE permite crearea unui cadru de reglementare coerent care susține inovația și adoptarea tehnologiilor digitale avansate, facilitează transformarea digitală a întregii economii datorită studierii și preluării celor mai utile practici aplicate în țările partenerilor de colaborare.

Activitatea în cadrul EaPeReg

În anul 2023, ANRCETI a continuat activitatea în calitate de membru al EaPeReg, în cadrul căruia activează 3 grupuri de experți pe diverse domenii:

- IRB EWG - independența autorităților de reglementare și dezvoltarea serviciilor în bandă largă;
- SEWG – reglementarea spectrului de frecvențe radio;
- REWG – reglementarea roaming-ului.

Din 2019, EaPeReg beneficiază de programul „EU4Digital” al CE, care oferă suport și consultanță țărilor membre ale EaPeReg (Republica Moldova, Ucraina, Armenia, Azerbaidjan, Georgia) pentru apropierea statelor estice de standardele pieței unice digitale a UE.

Experții UE și cei din cadrul EaPeReg au depus eforturi semnificative în direcția reducerii tarifelor de roaming, extinderii rețelelor de bandă largă, coordonării utilizării armonizate a spectrului de frecvențe radio și consolidării independenței autorităților de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice.

În cadrul activității grupului IRB EWG, ANRCETI a găzduit un eveniment important, sub forma unui atelier de lucru cu tema „Ghidare privind cerințele instituționale și metodologice pentru aderarea țărilor PaE la Indicele Economiei și Societății Digitale (DESI)”. Acest eveniment a avut loc la Chișinău și a fost organizat în cadrul programului de asistență TAIEX al CE. La atelier au participat specialiști din autoritățile de reglementare, ministerele de resort și instituțiile de colectare și prelucrare a datelor statistice din cele 5 țări din PaE, dar și experți din statele membre ale UE, inclusiv România, Spania, Republica Cehă, Estonia și Finlanda.

Totodată, membrii acestui grup de lucru s-au reunit în cadrul altor evenimente organizate, unde au fost analizate date ale unui Studiu privind infrastructura Gigabit și ale Studiului BEREC cu privire la independența autorităților naționale de reglementare, dar și datele colectate în cadrul EaPeReg în timpul evaluării disponibilității serviciilor de acces în bandă largă.

Tot în cadrul activităților IRB EWG membrii grupului au studiat situația privind analiza piețelor relevante a accesului în bandă largă în țările PaE, etapele de desfășurare a analizei acestei piețe de către echipa EU4Digital în Armenia și Azerbaidjan, precum și studiile realizate în Georgia și Moldova de către autoritățile de reglementare.

În cadrul întrunirilor Grupului SEWG, organizate în anul 2023, membrii acestuia au analizat posibilitățile de extindere ale Acordului regional privind utilizarea armonioasă a spectrului de frecvențe radio. De asemenea, au fost abordate cele mai bune practici pentru a stimula implementarea în timp util a rețelelor 5G și subiecte legate de securitatea rețelelor 5G, a fost analizată evoluția tehnologiei mobile, cu accent pe retragerea treptată a rețelelor 2G și 3G, strategiile de alocare a spectrului de frecvențe pentru tehnologia 5G și evoluțiile ulterioare, utilizarea eficientă a benzii UHF etc.

Pe parcursul perioadei de raport, grupul de experți SEWG a reușit să faciliteze un dialog și o colaborare eficientă între reprezentanții țărilor PaE și experții din UE în vederea armonizării și implementării strategiilor și reglementărilor privind spectrul de frecvențe radio, asigurând astfel un cadru sigur pentru dezvoltarea tehnologiilor de comunicații mobile, cu accent pe 5G în regiune.

Prin intermediul colaborării în acest grup, ANRCETI contribuie la dezvoltarea unui cadru de reglementare avansat și la promovarea standardelor europene privind utilizarea armonioasă a spectrului de frecvențe radio, inclusiv în contextul preluării atribuțiilor de management a spectrului de frecvențe radio, consolidându-și astfel poziția în procesul de transformare digitală la nivel național și regional.

În cadrul activității grupului de experți REWG, desfășurată în perioada de raport, membrii acestuia au discutat o inițiativă nouă propusă ca direcție de activitate, care urmează să fie implementată în colaborare cu echipa de experți EU4Digital, și anume - analiza pieței de terminare a apelurilor voce. Întrucât ANRCETI a finalizat deja analiza pe piața locală, specialiștii săi sunt interesați să examineze rezultatele obținute de alte țări și să împărtășească în cadrul grupului experiența acumulată pe acest segment.

Tot în cadrul activităților EaPeReg, ANRCETI a participat la cele 2 Ședințe Plenare ale acestui Grup, desfășurate în Irlanda și Georgia.

O sesiune specială a fost dedicată cooperării dintre EaPeReg și organizațiile europene din domeniul comunicațiilor electronice, precum Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT), Grupul Euro-Mediteranean de Reglementare a Comunicațiilor Electronice (EMERG) și Grupul pentru politici în domeniul spectrului radio - Radio Spectrum Policy Group (RSPG). De asemenea, BEREC și EaPeReg au prezentat conceptul Summit-ului comun al celor patru platforme de reglementare (BEREC, EaPeReg, EMERG și REGULATEL), propunând tematicile pentru panelul de discuții.

În cadrul Plenarei din Georgia, ANRCETI a fost nominalizată în calitate de Președinte al EaPeReg pentru anul 2024, fiind sprijinită de către celelalte țări participante, iar ANCOM - în calitate de vicepreședinte.

Un eveniment important pentru menținerea cooperării stabilite între platformele autorităților de reglementare a fost Summit-ul celor patru platforme - BEREC-EMERG-EaPeReg-REGULATEL, desfășurat în Portugalia. Acest eveniment a reunit reprezentanți ai autorităților de reglementare din țările UE, din zona Euro-Mediteraneană, din țările PaE și din spațiul latino-american. Delegația ANRCETI a luat parte la dezbaterile pe tema "Asigurarea conectivității la nivel global prin satelit și cabluri submarine", abordând provocările și soluțiile în sectorul comunicațiilor electronice.

Evenimentul a inclus semnarea Declarației „BEREC – EaPeReg – EMERG – REGULATEL SUMMIT”, subliniind angajamentul comun pentru promovarea conectivității la nivel mondial prin exploatarea potențialului cablurilor submarine și al sistemelor de satelit.

Cooperare bilaterală

Pe filiera colaborării bilaterale, în anul 2023, ANRCETI a colaborat cu Oficiul de Telecomunicații (CTU) din Republica Cehă, care a organizat pentru un grup de specialiști din cadrul ANRCETI un Stagiu privind Monitorizarea Spectrului de Frecvențe și Instrumente de Abilitare a Consumatorilor.

În decursul anului 2023, ANRCETI a inițiat discuții cu reprezentanții BEREC, abordând mai multe subiecte-cheie. Un subiect primordial a fost perspectiva și condițiile aderării ANRCETI la activitatea BEREC. ANRCETI a manifestat interesul pentru aderare în calitate de membru observator la BEREC, în vederea preluării și implementării celor mai bune practici de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice, precum și stabilirea și consolidarea colaborării cu autoritățile de reglementare din statele membre ale UE.

Un alt subiect de discuție a vizat eforturile comune ale ANRCETI, BEREC și ale operatorilor din RM și din UE în ceea ce privește acțiunile pentru crearea unui spațiu comun de roaming cu UE și anume: reducerea tarifelor de terminare a apelurilor din UE și SEE și alinierea tarifelor conform Regulamentului Delegat (UE) 2021/654.

În anul 2023 a fost constituit un parteneriat bilateral între ANRCETI și Autoritatea Națională de Comunicații (ANACOM) din Portugalia. Cele două autorități au semnat un Acord de cooperare în cadrul vizitei de lucru a Președintelui ANACOM João Cadete de Matos la Chișinău. Obiectivul principal al Acordului de cooperare constă în stabilirea unui cadru adaptabil pentru facilitarea cooperării tehnice și instituționale, în aspecte legate de reglementarea și dezvoltarea sectoarelor de comunicații electronice și poștale. Acesta stabilește domeniile și activitățile de cooperare, focalizându-se pe participarea activă la foruri internaționale, pe schimbul reciproc de informații și experiență în domeniile de competență ale celor două autorități, precum și organizarea de întâlniri oficiale și misiuni de experți adaptate nevoilor și intereselor ambelor părți.

Acordul de cooperare cu ANACOM marchează un moment important în evoluția relațiilor de colaborare ale ANRCETI cu autoritățile de reglementare din UE. Atât ANRCETI, cât și ANACOM vor beneficia de oportunități noi pentru schimbul de cunoștințe și practici bune întru îmbunătățirea calității reglementării în domeniul comunicațiilor electronice și poștale.

În scopul consolidării relațiilor bilaterale și promovarea intereselor comune ale ANRCETI și ANCOM, în perioada de raport echipa ANRCETI a efectuat o vizită de lucru la ANCOM. În cadrul întrunirii au fost abordate teme privind reglementarea, controlul, statisticile, managementul și monitorizarea spectrului de frecvențe radio, evidențiind, totodată, experiența autorității române în transpunerea directivelor și regulamentelor UE din domeniul comunicațiilor electronice. Pe parcursul întâlnirii, au fost analizate și rezultatele preliminare ale implementării Acordului de roaming între RM și România.

Cooperare regională

În anul 2023 ANRCETI a participat la Forumul Regional de Reglementare al UIT privind Conectivitatea Universală în Europa: statutul curent și perspectivele de viitor.

Forumul s-a desfășurat în cadrul Inițiativei Regionale a ITU pentru Europa privind Dezvoltarea Infrastructurii Digitale și s-a concentrat pe conectivitatea Gigabit și promovarea unei infrastructuri digitale rezistente. Evenimentul a facilitat un dialog la nivel înalt, discutând strategiile și politicile pentru dezvoltarea serviciilor de bandă largă în regiune, evidențiind provocările și oportunitățile generate de rețelele de mare viteză, în contextul unei reglementări flexibile și colaborative.

Forumul a oferit o platformă eficientă pentru schimbul de idei și cooperare între părțile interesate, subliniind importanța colaborării și reglementării pentru avansarea infrastructurii digitale și dezvoltarea serviciilor de bandă largă în regiunea Europeană.

Un alt eveniment regional la care ANRCETI a participat, a fost atelierul de lucru dedicat „Îmbunătățirii securității rețelei 5G în Europa”, desfășurat în orașul Varșovia, Polonia. Evenimentul a reunit oficiali guvernamentali, reprezentanți ai autorităților de reglementare din domeniu, experți în telecomunicații și reprezentanți ai sectorului privat, pentru a discuta aspecte legate de identificarea și promovarea oportunităților de colaborare între furnizori/operatori de rețea, implementatori și guverne. Participanții au făcut schimb de bune practici privind implementarea securizată a rețelelor 5G, au discutat despre diversitatea furnizorilor și au explorat beneficiile și oportunitățile oferite de tehnologiile rețelelor de acces radio deschis, cum ar fi Open RAN (Open Radio Access Networks).

TAIEX

Programul TAIEX este un instrument de asistență tehnică și schimb de informații, care facilitează transpunerea normelor legislației UE în țările beneficiare și implementarea acestora de către autoritățile respective, oferind consiliere specialiștilor din țările beneficiare prin implicarea experților din statele membre ale UE.

În perioada de raport, ANRCETI a beneficiat de o misiune de experți sub egida programului TAIEX, pe tema accesului și costurilor asociate utilizării proprietăților și infrastructurii publice.

În cadrul evenimentului, au fost analizate practicile europene și metodologiile de calcul a tarifelor maxime, în scopul identificării soluțiilor optime pentru facilitarea accesului pe proprietățile publice și/sau utilizarea partajată a infrastructurii fizice de către furnizorii de comunicații electronice. Prin intermediul sprijinului acordat de către Comisia Europeană, Republica Moldova urmărește alinierea cadrului legal la bunele practici comunitare, într-un efort de a promova dezvoltarea și accesul la infrastructura digitală în țară.

Activitate în cadrul ERGP

În anul 2023, ANRCETI a participat la cele două ședințe plenare ale Grupului Autorităților Europene de Reglementare în domeniul Serviciilor Poștale (ERGP) care au avut loc în Republica Cipru și România, dar și la un atelier de lucru CEFTA (Acordul de Liber Schimb Central-European) dedicat implementării regulamentului privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete.

În cadrul plenarelor a fost discutat Programul de Lucru pentru anul 2024 și analizate rapoartele Grupurilor de lucru din cadrul ERGP, inclusiv aspecte privind modernizarea și adaptarea serviciului universal, instrumente de sustenabilitate și finanțare, analiza indicatorilor poștali de bază, livrarea transfrontalieră de colete etc.

Participarea ANRCETI la Grupul de lucru „Consumatori și Indicatori de Piață” din cadrul ERGP a marcat un pas important în consolidarea poziției ANRCETI la nivel european. În cadrul acestei prime participări, experți din diverse țări membre ale ERGP, precum România, Austria, Malta, Belgia, Spania, etc. au adus contribuții valoroase, împărtășind experiențe și analizând aspecte cheie din domeniul poștal.

Grupul și-a concentrat activitatea pe proiecte esențiale pentru industria poștală, inclusiv raportul privind calitatea serviciilor, soluționarea reclamațiilor și protecția consumatorului, precum și raportul privind indicatorii de bază ai pieței serviciilor poștale în țările membre ERGP. Aceste proiecte reprezintă instrumente valoroase pentru analiza situației și evoluției sectorului.

Președintele grupului de lucru a încurajat participarea ANRCETI la lucrările grupului, fapt ce oferă oportunitatea de a îmbunătăți cadrul de reglementare a comunicațiilor poștale, de a consolida poziția ca Autorității de reglementare în domeniu, contribuind activ la evoluția și dezvoltarea industriei la nivel european.

Conferința Mondială a Radiocomunicațiilor din Dubai (WRC-2023)

ANRCETI a participat la Conferința Mondială pentru Radiocomunicații (CMR-23) a UIT care a avut loc în Dubai, Emiratele Arabe Unite.

Evenimentul, la care au participat peste 3900 de delegați din 163 de state membre, a avut o importanță deosebită pentru RM în adoptarea unor decizii-cheie în domeniul radiocomunicațiilor la nivel global. Conferința a reunit reprezentanți din diverse sectoare, iar actele finale au fost semnate de 151 de state membre ale UIT, inclusiv Republica Moldova.

Printre principalele decizii adoptate în cadrul CMR-23 se numără:

- 1) Majorarea statutului benzii 3600-3800 MHz de la secundar la primar în Regiunea 1, facilitând astfel dezvoltarea rețelilor de comunicații de bandă largă de generația a cincea în Europa de Est, inclusiv în Republica Moldova.
- 2) Identificarea benzii de frecvențe 6 425-7 125 MHz în Regiunea 1 pentru implementarea IMT (telecomunicații internaționale mobile), cu un cadru normativ flexibil pentru diverse aplicații din cadrul serviciului mobil, subiect ce urmează a fi agreat ulterior în cadrul CEPT.
- 3) Atribuirea în cadrul CEPT a benzii 470-694 MHz către serviciul mobil, cu posibilitatea revizuirii și majorării statutului de la secundar la primar în cadrul CMR-31, deschizând astfel calea pentru utilizarea acestei benzi în viitor.
- 4) Agrearea și includerea unor noi alocări naționale pentru Republica Moldova, oferind astfel perspective pentru valorificarea acestora în viitor.
- 5) Adoptarea de decizii privind reglementarea utilizării spectrului radio în diverse domenii, precum comunicații mobile și fixe, comunicații prin satelit, comunicații aeronautice, comunicații maritime, servicii radio științifice etc.

În rezultatul desfășurării CMR-23, Republica Moldova, ca stat cosemnatar al propunerilor comune europene la CMR-23, s-a aliniat poziției comune europene pe punctele agendei Conferinței și continuă armonizarea cadrului național de utilizare a spectrului cu cadrul normativ european.

Forumul de Guvernare electronică

În perioada de raport, ANRCETI a participat de asemenea la cea de-a 18-a ediție a Forumului de Guvernare Electronică, desfășurat în Kyoto, Japonia, sub egida ONU și cu participarea Departamentului SUA al Afacerilor Economice și Sociale, precum și a Ministerului Afacerilor Interne și Comunicațiilor al Japoniei.

Evenimentul a adunat oficiali și reprezentanți din autoritățile naționale, regionale și internaționale de dezvoltare a politicilor, autorități de reglementare în comunicații electronice, companii din domeniul comunicațiilor electronice, telecomunicațiilor și tehnologiilor informației, alături de experți și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale specializate în comunicații electronice.

Printre temele abordate s-au numărat guvernarea și cooperarea digitală globală, inteligența artificială și tehnologiile emergente, securitatea cibernetică, criminalitatea cibernetică și siguranța online, evitarea fragmentării internetului și incluziunea digitală, drepturile și libertățile omului în mediul informațional, sustenabilitatea și impactul asupra mediului în domeniul telecomunicațiilor.

8. DEZVOLTAREA ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

Măsurile de management al resurselor umane întreprinse în anul 2023 au fost axate pe eficientizarea activității și stimularea angajaților ANRCETI, orientându-se spre selectarea și promovarea angajaților.

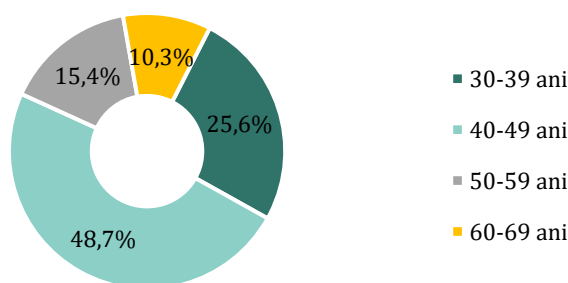
Astfel, în urma modificărilor realizate, în perioada de raport, structura organizatorică a ANRCETI este următoarea:

- Direcția Reglementare și Analiză (DRA);
- Direcția Juridică Autorizare și Control (DJAC);
- Direcția Relații Publice și Cooperare Internațională (DRPCI);
- Serviciul Contabilitate și Resurse Umane (SCRU);
- Serviciul Administrativ (SA).

În anul 2023 au fost organizate trei concursuri de angajare, în urma cărora au fost angajate 3 persoane, în vederea suplínirii funcțiilor vacante din cadrul ANRCETI.

La 31.12.2023 în cadrul ANRCETI activau 39 de angajați, dintre care 20 bărbați și 19 femei. Cea mai mare pondere - 48,7% o au angajații cu vârste cuprinse între 40-49 ani, după care urmează angajații cu vârste cuprinse între 30-39 ani, cu o ponderere de 25,6%, urmați de angajații cu vârste cuprinse între 50-59 ani - 15,4% și 60-69 ani - 10,35%. Vârsta medie a angajaților este de 45 de ani (Diagrama 7).

Diagrama nr.7 Structura resurselor umane ale ANRCETI după categoria de vârstă

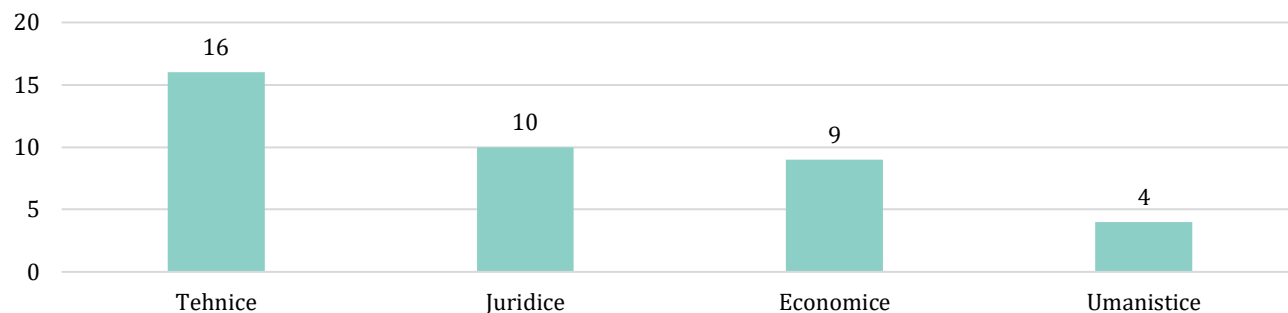

Echipa ANRCETI este formată din angajați cu studii superioare aferente domeniilor de competență și își onorează pe deplin obligațiile și atribuțiile de serviciu.

De asemenea 12 angajați dețin câte 2 diplome de studii superioare, 14 angajați dețin diplome de Magistru, un angajat deține titlul de Doctor în drept și 2 angajați, în prezent, își fac studiile postuniversitare la masterat și doctorat.

Astfel, structura resurselor umane ale ANRCETI după nivelul studiilor superioare este următoarea:

1. Angajați cu studii tehnice - 16 (41%);
2. Angajați cu studii juridice - 10 (25,7%);
3. Angajați cu studii economice - 9 (23,%)
4. Angajați cu studii umaniste - 4 (10,3%)

Diagrama nr.8 Structura angajaților în funcție de specialitate

Pentru a aprecia rezultatele obținute și a identifica necesitățile de dezvoltare profesională, ANRCETI evaluează performanțele profesionale ale angajaților, determinând nivelul de îndeplinire a obiectivelor individuale de activitate, a gradului de manifestare a aptitudinilor profesionale și a caracteristicilor comportamentale ale acestora.

9. PRIORITĂȚILE ANRCETI PENTRU ANUL 2024

➤ **Transpunerea cadrului de reglementare european a comunicațiilor electronice în legislația națională**

Activitatea ANRCETI în anul 2024 va fi concentrată pe elaborarea proiectelor de acte normative care vor transpune cadrul de reglementare european din domeniul comunicațiilor electronice, în special a Codului european al comunicațiilor electronice, instituit prin Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018. Astfel, pe parcursul anului 2024, ANRCETI va conlucra cu experții delegați de Comisia europeană, cu autoritățile europene și naționale implicate pentru crearea cadrului normativ armonizat la reglementările europene.

➤ **Implementarea "pachetului de roaming"**

În anul curent, ANRCETI va desfășura un șir de activități pentru implementarea în câmpul național de reglementare a "pachetului de roaming" – transpunerea unui set de regulamente europene prevăzute de Acordul de asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană în vederea obținerii de către Republica Moldova a tratamentului de piață internă privind serviciile de roaming cu statele Uniunii Europene și ale Spațiului economic European. Aceasta presupune activități în vederea transunerii Regulamentului (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii și Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/2286 al Comisiei din 15 decembrie 2016 de stabilire a unor norme detaliate cu privire la aplicarea politicii utilizării rezonabile, precum și la metodologia de evaluare a sustenabilității eliminării suprataxelor pentru serviciile de roaming cu amănuntul și la cererea care trebuie prezentată de furnizorul de servicii de roaming în scopul evaluării respective.

➤ **Concursul pentru eliberarea licențelor pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz**

În vederea punerii în aplicare a Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, ANRCETI intenționează să emită reglementări și să întreprindă acțiunile necesare în vederea dezvoltării tehnologiilor de generație nouă. Principalele proiecte care vizează dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile pe suport radio de bandă largă accesibile publicului sunt elaborarea și aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, a documentelor de concurs pentru eliberarea acestor licențe, precum și organizarea și desfășurarea concursurilor.

➤ **Protecția și promovarea drepturilor și intereselor legitime ale utilizatorilor finali**

Pentru creșterea gradului de informare a utilizatorilor finali, ANRCETI intenționează să opereze modificări la Regulamentul cu privire la furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului (HCA nr. 48/2013), în special în partea ce ține de obligațiile furnizorilor în relațiile cu utilizatorii finali, drepturile utilizatorilor finali și utilizarea serviciilor de comunicații electronice, precum și unele modificări în vederea conformării la legislația privind protecția consumatorului.

➤ **Asigurarea calității serviciilor de comunicații electronice**

În vederea asigurării calității serviciilor de comunicații electronice, puse la dispoziția utilizatorilor, ANRCETI urmează să revizuiască indicatorii de calitate pentru serviciile de comunicații electronice, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre: GSM, UMTS și LTE în benzile de frecvențe: 800, 900, 1800, 2100 și 2600 MHz, precum și Metodologia de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice.

➤ **Implementarea proiectului privind conectivitate în bandă largă a zonelor îndepărtate și defavorizate și gospodăriilor vulnerabile**

În scopul asigurării conectivității pe bandă largă pe întreg teritoriul RM, ANRCETI de comun cu Agenția Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ), a inițiat procesul de elaborare a studiului de fezabilitate a proiectului „Broadband Connectivity Project of remote and disadvantaged areas and vulnerable households”. În cadrul acestui proiect urmează a fi conectate toate localitățile și zonele îndepărtate la serviciile de comunicații electronice în bandă largă, astfel încât să crească accesul gospodăriilor vulnerabile la pachetul minim de servicii de comunicații și gradul de accesibilitate la serviciile publice.

➤ **Președinția Grupului autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (EaPeReg) din țărileParteneriatului Estic**

Începând cu 1 ianuarie 2024 ANRCETI deține funcția de președinte al EaPeReg, fapt care implică onorarea sarcinilor puse în fața autorității, efort și dedicație.

În calitatea sa de președinte al Grupului EaPeReg, ANRCETI este responsabilă de monitorizarea executării planului anual de activitate al acestui grup și gestionarea procesului de pregătire și desfășurare a activităților setate. Întru exercitarea acestei funcții, ANRCETI va conlucra intens cu ANCOM, care deține în același an funcția de vicepreședinte al Grupului EaPeReg.

EaPeReg reunește autoritățile de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din cele cinci țări ale PaE și are misiunea de a asigura schimburi regulate de informații și experiență între regulatorii din țările PaE și din statele membre ale UE, armonizarea cadrului juridic național din țările PaE cu standardele UE și aplicarea celor mai bune practici europene de reglementare.

Astfel, în anul 2024, în cadrul activității EaPeReg vor avea loc un șir de evenimente incluse în agenda de lucru și anume: 2 ședințe plenare, workshop-uri pe diferite tematici, ședințe ale celor 3 grupuri de experți care activează în cadrul Grupului EaPeReg – IRB EWG, SEWG și REWG, dar și ședințe bilaterale în cadrul memorandumurilor de înțelegere semnate între EaPeReg și alte platforme regionale ale autorităților reglementare din domeniu.

➤ **Aderarea la BEREC**

În rezultatul discuțiilor purtate cu reprezentanții BEREC, pe parcursul anului 2023, în vederea aderării ANRCETI la activitatea BEREC, în anul 2024 ANRCETI va continua demersurile necesare în vederea realizării acestui proces, respectând procedura de aderare instituită de către BEREC pentru autoritățile de reglementare din cadrul țărilor terțe.

Aderarea la BEREC va consolida rolul ANRCETI în cadrul comunității europene a regulatorilor din domeniul comunicațiilor electronice și va oferi o platformă puternică pentru a promova interesele Republicii Moldova în cadrul discuțiilor internaționale.

Cu sprijinul activ al reprezentanților BEREC și al experților internaționali, ANRCETI va alinia legislația și practicile sale la standardele europene în domeniul comunicațiilor. Acest lucru va implica o revizuire a politicilor și reglementărilor existente, precum și adoptarea unor noi măsuri pentru a promova concurența și inovarea în sectorul comunicațiilor electronice.

➤ **Fuziunea ANRCETI cu SNMFR**

În anul curent ANRCETI va întreprinde acțiunile necesare prevăzute pentru reorganizarea prin absorbție a instituției publice SNMFR, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1038/2023 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice SNMFR, cu Planul de acțiuni privind reorganizarea prin fuziune a SNMFR care prevede în principal:

- informarea salariaților despre reorganizarea instituțiilor, în termenii stabiliți;

-
- comunicarea organului înregistrării de stat despre inițierea procedurii de reorganizare dar și persoanelor juridice cu care SNMFR are încheiate contracte de prestare a serviciilor, contracte de arendă etc.;
  - efectuarea inventarierii bunurilor SNMFR, perfectarea actelor de transmitere, dar și a auditului financiar.

Totodată, activitatea ANRCETI va fi axată pe elaborarea actelor ce țin de personalul celor două instituții, aprobarea noii structuri organizatorice a ANRCETI, angajarea personalului SNMFR în cadrul ANRCETI prin procedura de transfer etc.

Reorganizarea are loc odată cu transferul atribuțiilor de gestionare a spectrului de frecvențe radio către ANRCETI și va contribui la optimizarea proceselor de eliberare a actelor permise și a altor procese aferente gestionării eficiente a spectrului de frecvențe radio.